

BŪTINAS VIENINGAS ES-JAV ATSAKAS Į GEOPOLITINES GRĖSMES

Birželio 15 dieną Baltijos šalių ir Lenkijos užsienio reikalų ministrai vaizdo konferencijos būdu dalyvavo neformalioje Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų ministrų taryboje ir išsakė bendrą poziciją dėl ES bendradarbiavimo su JAV bei pabrėžė transatlantinų ryšių svarbą sprendžiant tarptautinės politikos klausimus.

JAV yra svarbiausia daugelio ES valstybių narių ekonominė ir prekybos partnerė, prisidedanti prie ES saugumo ir energetinio atsparumo. ES valstybių narių užsienio reikalų ministrai akcentavo, kad bendras ES ir JAV interesas yra toliau išlaikyti strateginį dialogą ir koordinuoti veiksmus sprendžiant svarbiausius geopolitinius klausimus.

„JAV ir NATO yra Europos saugumo garantas. Bendradarbiavimas sprendžiant tokius iššūkius kaip Rusijos agresyvūs veiksmai ES ir NATO kaimynystėje bei tolimesniuose regionuose, Sirijoje ar Libijoje, o taip pat auganti Kinijos galia, terorizmas, ma-

sinio naikinimo ginklų platinimas, yra nepakeičiamas. Būtina gilinti dialogą su JAV ir koordinuoti ES-JAV atsaką į geopolitines grėsmes,“ – pasisakydamas trijų Baltijos valstybių ir Lenkijos vardu teigė ministras L. Linkevičius.

Diskusijoje su JAV valstybės sekretoriumi Mike'u Pompeo L. Linkevičius Baltijos valstybių ir Lenkijos vardu pabrėžė, kad svarbu stiprinti ES-JAV koordinaciją ir įsitraukimą ES

Rytų kaimynystės šalyse siekiant atsverti Rusijos įtaką.

„Konsoliduota ES-JAV pozicija Ukrainos, Sakartvelo ir kitų Rytų partnerių klausimu leis palaikyti tarptautinės bendruomenės spaudimą Rusijai dėl jai nepriimtinių veiksmų. Tik bendra ES ir JAV parama Ukrainos

ir Sakartvelo euroatlantiniam pasirinkimui duos laukiamų rezultatų“, – teigė Baltijos valstybių ir Lenkijos ministrai.

Parama Rytų partnerystės regiono valstybėms, ypač Ukrainai, turi nemažėti, pabrėžiant būtinybę nelėtinti Ukrainos reformų tempo. Bendros JAV-

ES iniciatyvos, suteikiant alternatyvų Rytų partnerėms apsirūpinti energetiniais ištekliais, stiprina jų atsparumą įvairaus pobūdžio Rusijos energetiniam spaudimui.

„Sankcijos Rusijai turi būti tęsiamos, kol nėra išnukusios prielaidos jų įvedimui.

Esame susirūpinę aukšto lygio iniciatyvomis normalizuoti santykius su Rusija. Tai tik paskatins Kremlių tęsti agresyvią politiką, todėl Rusijos narystė G7 grupėje neturėtų būti atstatyta“, – ministrų vardu pabrėžė ministras L. Linkevičius.

LR URM

Baltijos šalių ir Lenkijos užsienio reikalų ministrai vaizdo konferencijos būdu dalyvavo neformalioje Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų ministrų taryboje ir išsakė bendrą poziciją dėl ES bendradarbiavimo su JAV bei pabrėžė transatlantinų ryšių svarbą sprendžiant tarptautinės politikos klausimus.

LR URM

EUROPOS SĄJUNGA ATIDEDA SPRENDIMĄ DĖL SIENŲ ATIDARYMO

Europos Sąjunga (ES) negali susitarti dėl sąrašo „saugių šalių“, iš kurių keliautojai jau liepą galėtų atvykti į Europą, nes kai kurioms šalims reikia daugiau laiko apsispręsti, pranešė diplomatai.

Po kelias dienas trukusių derybų ES pasiuntiniai birželio 28 d. sutarė savo nacionalinėms vyriausybėms siūlyti 14 šalių sąrašą, tačiau jame ir toliau nebus Jungtinių Valstijų, kur ir toliau plinta koronavirusas.

Europos Sąjungai šiuo metu pirmininkaujanti Kroatija valstybių narių paprašė pateikti savo komentarus, tikėdamasi, kad tuomet 27 valstybės narės galėtų balsuoti šiuo klausimu.

„Konsultacijos vis dar vyksta ir tęsis, – agentūrai AFP sakė vienas šaltinis ES. – Kol kas nesimato, kur mes judame, tačiau pirmininkaujanti šalis vis dar tikisi balsavimą šiuo klausimu surengti pirmadienį.“

Siūlomame „saugiame“ sąraše yra tik 14 šalių: Alžyras, Australija, Kanada, Sakartvelas, Japonija, Juodkalnija, Marokas, Naujoji Zelandija, Ruanda, Serbija, Pietų Korėja, Tailandas,

Tunisas ir Urugvajus.

Esminis dalykas yra tas, kad asmenims iš Kinijos būtų leista atvykti tik tuo atveju, jeigu Kinija taip pat leistų atvykti europiečiams.

Nebūtinos kelionės į ES buvo uždraustas kovo viduryje, kuomet, augant pandemijos mastui, valstybės narės be jokio koordinavimo uždarė savo nacionalines sienas. Apribojimus ketinama laipsniškai panaikinti nuo liepos 1 dienos, nes užsikrėtimo atvejų mažėja, bent jau Europoje, ir kai kurios šalys tikisi glaudaus ES koordinavimo šiuo klausimu.

Tačiau ką Briuselis benušpręstų, tai bus tik rekomendacija, nes sienų kontrolė priklauso nacionalinės valdžios kompetencijai. Be to, ribotas skaičius skrydžių į uždraustas šalis ir iš jų vyko ir krizės metu.

Derybos dėl sienų atidarymo užtruko dėl to, jog kai kurios ES narės nori, kad sienos būtų atidarytos tik toms šalims, kur epidemiologinė padėtis yra „panaši ar geresnė“ nei Bendrijoje, kur šimtui tūkstančių gyventojų per pastarąsias

RUSIJOS AMBASADOS ATSTOVUI IŠREIKŠTAS PROTESTAS DĖL RUSIJOS BANDYMŲ REABILITUOTI MOLOTOVO- RIBENTROPO PAKTĄ IR JO SLAPTUOSIUS PROTOKOLUS

Birželio 18 dieną į Užsienio reikalų ministeriją iškviestas Rusijos ambasados atstovas, kuriam išreikštas gilus susirūpinimas dėl Rusijos Valstybės Dūmoje svarstomo įstatymo projekto, kuriuo norima atšaukti 1989 metų SSRS liaudies deputatų priimtą sprendimą pripažinti slaptuosius Molotovo-Ribentropo pakto protokolus teisiškai ne-

dvi savaites teko 16 arba mažiau koronaviruso atvejų.

Pagal tokį kriterijų, asmenims iš Jungtinių Valstijų, Brazilijos ir Kanados ir toliau būtų uždrausta atvykti į ES.

Tačiau su sveikata susiję kriterijai kertasi su geopolitika, nes kai kurios šalys nenori uždrausti atvykti amerikiečiams tuo metu, kai leidžiama atvykti žmonėms iš Kinijos, kur ir prasidėjo pandemija.

Šiuo metu Jungtinės Valstijos yra labiausiai koronaviruso paveikta šalis pasaulyje. Čia nuo viruso jau mirė daugiau nei 125 tūkst. žmonių. Manoma, kad Europa infekcijos piką jau išgyveno. **LRT**

pagrįstais ir negaliojančiais.

Užsienio reikalų viceministras Dalius Čekuolis atkreipė dėmesį, kad bandomas reabilituoti dviejų diktatorių sukalbis buvo ne kartą pasmerktas ne tik tarptautinės bendruomenės, bet ir pačios Rusijos. Taip pat jis išreiškė viltį, kad Dūmai užteks išminties atmesti projektą, grąžinsiantį šiandienos Rusiją atgal į totalitarinę praeitį.

BALTIEJI RŪMAI NEIGIA KALBAS APIE RUSIJOS ATLYGĮ TALIBANUI

Baltieji rūmai birželio 28 d. paneigė, kad prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) buvo informuotas apie turimus žvalgybinius duomenis, jog Rusija siūlo atlygį su Talibanu siejamiems kovotojams, jeigu jie puls amerikiečių karius Afganistane.

Toks atlygis, kaip manoma, paskatino Talibaną kovotojus pulti JAV pajėgas tuo metu, kai D. Trampas mėgino išvesti karius ir nutraukti ilgiausiai trunkantį Amerikos karą, įvykdydamas vieną pagrindinių kovotojų reikalavimų.

Dūmos deputatas A. Žuravliovas gegužės 27 dieną pateikė įstatymo projektą, kuriuo ketinama atšaukti 1989 metų gruodžio 24 dienos SSRS liaudies deputatų sprendimą ir paskelbti jį negaliojančiu Rusijos teritorijoje. Birželio 9 dieną Dūmos tarptautinių reikalų komitetas pritarė projektui ir pateikė jį tolimesniam svarstymui.

LR URM

Pirmasis apie tai pranešė amerikiečių laikraštis „The New York Times“, citavęs anoniminius šaltinius. Jo duomenimis, prezidentas iki šiol nenusprendė, kaip reaguoti.

LRT

Dėmesio skaitytojams! Pranešame, kad „Dirvos“ priešatostoginė laida yra Nr. 12, išleista birželio 30 d., o poatostoginė laida, Nr. 13, išeis liepos 21 d.

Visiems skaitytojams linkime malonių vasaros atostogų!

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidentas Gitanas Nausėda birželio 25 d. neišvyko į Baltijos šalių vadovų susitikimą Estijoje. Prezidento atstovas tądien teigė, kad toks sprendimas priimtas Baltijos šalių ministrams nepasiekus susitarimo dėl elektros energijos pirkimo iš Astravo AE. Sekmadienį G. Nausėda teigė, kad toks susitikimas „yra visiškai prasmingas ir įvyks ateityje“. „Šiuo metu esame derybose gana svarbiu klausimu, kaip elgsimės baltarusiškos elektros energijos atžvilgiu. Kol kas mūsų derybininkai dirba, gludina nuostatas, kurias nori matyti visos, o ne dvi ar viena Baltijos valstybė“, – kalbėjo prezidentas.

Seime įregistruotas Baudžiamojo kodekso pakeitimo projektas, kuriuo siūloma netaikyti senaties termino už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas. Anot pataisų autorės **Agnės Bilotaitės**, paskata šioms pataisoms yra vienas po kito įvykstantys korupcijos skandalai, kurių kaltininkai išvengia atsakomybės, nes bylas tiriantiems pareigūnams per nustatytą laiką nepavyksta surinkti kaltės įrodymų. Tačiau pataisas, kurias kadaise siūlė ir buvusi prezidentė Dalia Grybauskaitė, kritiškai vertina teisininkai, esą iš jų mažai naudos, veikiau priešingai. Senaties terminas priklauso nuo konkretaus inkriminuojamo nusikaltimo. Lietuvoje, nesunkaus ar per neatsargumą padaryto nusikaltimo atveju, senačiai yra taikomas 8 metų laikotarpis, jeigu nusikaltimas apysunkis – 12 metų, kad senatis įsigaliotų kaltinant sunkiu nusikaltimu, turi praeiti 15 metų, labai sunkiu – 25, tyčinio žmogaus gyvybės atėmimo atveju senaties terminas yra 30 metų.

Vilniaus miesto savivaldybė paskelbė žydų gelbėtojų įamžinimo paminklo idėjos konkursą. Paminklą planuojama pastatyti žydų gelbėtojos Onos Šimaitės gatvėje tarp senamiesčio ir Užupio, kur Lietuvos žydų bendruomenės iniciatyva jau įrengtas paminklinis akmuo, skelbiantis, kad čia bus įamžinti žydų gyvybes nacių okupacijos metais gelbėję Pasaulio tautų teisuoliai. Pirmosios trys vietos konkurse taip pat atitinkamai pasidalins 5, 3 ir 2 tūkst. eurų premijas. Pasaulio tautų teisuoliais 1966–2019 metais pripažinti 915 Lietuvos piliečių, jų pavardės iškaltos Pasaulio tautų teisuolių sode, Atminimo kalvoje, Jad Vašem memorialė Jeruzalėje.

Opozicinė Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) reitingavo kandidatų daugiamandatėje apygardoje sąrašą. Sąrašo reitingavimas vyko partijos skyriuose, balsavimas paštu prasidėjo birželio 12 dieną, taip pat pirmą kartą reitinguoti buvo galima internetu. Konservatorių reitinguojamame sąrašė iš viso yra 239 pavardės, tačiau nėra partijos vadovo G. Landsbergio ir pirmojo kandidatų sąrašo numerio Ingridos Šimonytės. Pagal sutarimą, I. Šimonytė ves kandidatų sąrašą, G. Landsbergis bus įrašytas antruoju numeriu.

Liberalų sąjūdis birželio 27 d. paskelbė sureitinguotą savo kandidatų Seimo rinkimuose sąrašą. Pirmoji vieta jame atiteko partijos vadovei **Viktorijai Čmilytei-Nielsen**. Elektroninio balsavimo metu Liberalų sąjūdžio nariai išreitingavo kandidatų Seimo rinkimuose sąrašą. Tiesa, jos pavardės reitingavimo sąrašė nebuvo, nes pagal partijos įstatus pirmininkui atitenka ir pirmoji vieta. Antrasis sąrašė – jos pavaduotojas Andrius Bagdonas. Jau anksčiau buvo paskelbta, kad su liberalais rinkimuose dalyvaus Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis. Jis atvyko ir į partijos tarybos posėdį, tačiau sakė, kad apie prisijungimą prie Liberalų sąjūdžio nėra diskutuojama. Liberalų sąjūdžio nariai V. Pranckietį iškėlė į trečiąją partijos sąrašo vietą.

Darbo partija birželio 27 d. patvirtino artėjančių Seimo rinkimų programą bei kandidatų sąrašą. Į Seimą Verkių apygardoje patekti bandys „MG Baltic“ korupcijos byloje įtariamasis Vytautas Gapšys, Baltijos apygardoje – Klaipėdos „Neptūno“ krepšinio komandos krepšininkas Simas Galdikas. Tuo metu patvirtintame daugiamandatininkų sąrašė yra beveik 160 pavardžių. Darbo partija taip pat išsirinko kandidatą į ministrus pirmininkus – juo tapo V. Uspaskichas, V. Juknai atsiėmus savo kandidatūrą. Seimo rinkimai vyks spalio 11 dieną.

Vilniuje išniekinus Vilniaus Gaonui skirtą paminklą užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius teigia, kad šis išpuolis nukreiptas ir prieš Lietuvą. Vilniaus policija pranešė birželio 26 d. 21 val. 48 min. gavusi pranešimą, kad Žydų gatvėje pastebėtas šviesios spalvos skysčiu apipiltas paminklas. Šioje gatvėje stovi XVIII amžiuje gyvenusio Elijo ben Saliomono Zalmano, žinomo Vilniaus Gaono vardu, biustas. Jis laikomas vienu žymiausių Talmudo – judaizmo religinių raštų rinkinio – aiškintojų. 2020-ieji Lietuvoje paskelbti Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos minėjimo metais.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV PERKELIA DALĮ KARIŲ IŠ VOKIETIJOS Į LENKIJĄ

Iš kairės: Andrzejus Duda ir Donaldas Trampas (Donald Trump).

AP

Vašingtone darbo vizito metu Lenkijos prezidentas Andrzejus Duda susitiko su Jungtinių Valstijų prezidentu Donaldu Trampu (Donald Trump), praneša „Reuters“. Teigiama, kad prezidentai aptarė ekonominį ir karinį bendradarbiavimą bei atsaką į koronaviruso pandemiją.

„Mažinsime savo pajėgas Vokietijoje“ nuo 52 tūkst. iki 25 tūkst. karių, sakė D. Trampas po Ovaliajame kabinete įvykusio susitikimo su savo sąjungininku A. Duda, kurio birželio 28 d. laukė Lenkijos prezidento rinkimai.

„Kai kurie [kariai] grįš namo, o kai kurie vyks į kitas vietas, – sakė D. Trampas. – Lenkija bus viena iš tų kitų vietų, kitų vietų Europoje.“

A. Duda tai pavadino „labai protingu sprendimu“ ir sakė paprašęs D. Trampo neišvesti JAV karių iš Europos, „nes Europos saugumas man labai svarbus“.

Paklaustas, kokią žinią perdys lokavimas siunčia Rusijai, D. Trampas atsakė: „Galvoju, tai siunčia labai stiprų signalą“.

„Manau, kad tai siunčia stiprią žinutę Rusijai. (...) Mes sumažinsime savo pajėgas Vokietijoje. Kai kurie grįš namo, o kiti – į kitas vietas, bet Lenkija būtų viena iš tų kitų vietų“, – spaudos konferenci-

joje sakė D. Trampas.

A. Duda teigė paprašęs D. Trampo neišvesti amerikiečių karių iš Europos. Teigiama, kad Lenkijos ir Amerikos prezidentai pasirašė deklaraciją, kurioje šalys įsipareigoja toliau plėtoti karinį bendradarbiavimą, partnerystę energetikoje, taip pat kad būtų plėtojama branduolinė energetika Lenkijoje.

Prezidentai susitarė ir bendradarbiauti atkuriant ekonomiką po COVID-19 pandemijos. D. Trampas taip pat gyrė Lenkiją dėl deramų išlaidų gynybai, žadėjo, kad Lenkija pirmą gaus vakciną nuo COVID-19, „kai tik Jungtinių Valstijų mokslininkai ją išras“. Pasak D. Trampo, „tokių gerų Jungtinių Valstijų santykių su Lenkija dar nėra buvę“.

„Vokietija moka Rusijai milijardus dolerių energijos pirkimui iš Rusijos. Ir per dujotiekį. Ir aš sakau, apie ką visa tai? Išleidžiate milijardus dolerių Rusijai, tada turėtume jus ginti nuo Rusijos. Taigi aš manau, kad tai ... labai blogai“, – dėstė D. Trampas.

Lenkijos prezidentas taip pat pabrėžė, kad yra svarbus bendras viso regiono ir visos Europos saugumas, o D. Trampas, to nepaisydamas, labai aiškiai kritikavo Vokietiją.

Iš pradžių kritikuodamas

visas bendrai šalis, kurios neskiria pakankamai pinigų, o vėliau labai aiškiai pastebėdamas ir pabrėždamas, kad Vokietija vietoj to, kad skirtų pinigus saugumui, iš tikrųjų tiesiog tik perka iš Rusijos žaliavą – tiek dujas, tiek kitą kurą.

Remiantis Lenkijos žiniasklaidos pranešimais, kuriuos cituoja „Reuters“, JAV galėtų pasiūlyti Lenkijai 2 tūkst. karių, o tai esą dvigubai daugiau, nei iš pradžių sutarta 2019 m. birželio mėnesį.

D. Trampas taip pat spaudos konferencijos metu informavo, kad JAV ir Lenkija svarstė atominės elektrinės statybos Lenkijoje projektą, informuoja „Reuters“.

Vizitas vyko likus keturioms dienoms iki prezidento rinkimų Lenkijoje, todėl A. Duda sulaukė oponentų kritikos.

Agentūra AFP praneša, kad pagrindinis Varšuvos lūkestis Vašingtono atžvilgiu yra plėsti amerikiečių karių buvimą Lenkijoje. Šalies valdžia to siekia nuolat, ypač, kai Rusija 2014-ais metais aneksavo Ukrainos Krymo pusiasalį.

Lenkijos prezidento vizitas D. Trampui buvo pirmas susitikimas su užsienio šalies vadovu nuo koronaviruso pandemijos pradžios kovą.

LRT

PERNAI ES SULAUKĖ DAUGIAU KAIP 700 TŪKST. PRIEGLOBSČIO PRAŠYMŲ

Europa 2019 metais sulaukė daugiau prieglobsčio prašymų nei 2018 metais, rodo Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO) ataskaita.

2018 metais buvo pateikti 666 tūkst. prieglobsčio prašymų, o pernai – 738 tūkst. Tai 11 proc. daugiau.

Šie duomenys apima ES šalis, taip pat Norvegiją, Šveicariją, Islandiją ir Lichtenšteiną.

Praėjusiais metais daugiausiai prašymų pateikė si-

Migrantų stovykla Graikijos Samo saloje.

AP

rai, o daugiausiai prašymų gavo Vokietija, Prancūzija ir Ispanija.

Prieglobsčio prašymų skai-

čiaus augimas daugiausiai susijęs su išaugusiu iš Pietų Amerikos bėgančių žmonių skaičiumi, ypač Venesuelos.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerų kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

**PAMINKLAS
GARSIAUSIAM NUSIKALTĖLIUI
ŽMONIJOS ISTORIJOJE**

Dar nesibaigę pasaulinė „protestų prieš rasizmą“ pandemija, išvirtusi į sveiku protu nesuvokiamą istorijos paminklų naikinimą, o jau dygsta paminklai tiems, kas iš tikro krauju nudažė ištisą epochą: vakarinėje Vokietijoje marksistų-leninistų partija (MLPD) pastatė Lenino statulą Gelzenkircheno mieste. „Paminklų rasistams, antisemitams, fašistams, antikomunistams ir kitiems praeities reliktais metas aiškiai praėjo“, – tokį pareiškimą paskelbė tos partijos pirmininkė G. Fechtner. Be abejo, statulos atidengimo „iškilmėse“ dalyvavo ir Rusijos atstovai.

Štai tokie dalykai dedasi pasaulyje... Moralinių žmoniškumo kriterijų vis mažyn – cinizmas ima viršų daugybėje sričių. Posakis „kad blogis triumfuotų, užtenka, jog geri žmonės nieko nedarytų“ įgauna paradoksalų pavidalą – štai „protestuoja“ prieš rasizmą Vilniuje jaunimas (vedinas Seimo narės, pasisakančios „už laisvę“), atrodytų, gražu protestuoti prieš žmonių vertinimą pagal spalvos odą, tačiau tarp to jaunimo šmėžuoja šūkis „krušk policiją“... Ir tai lyg tyčia tą savaitę, kai buvo laidojamas nuo nusikaltėlio šūvio žuvęs Lietuvos policijos pareigūnas! Štai jums ir atsakymas, kodėl JAV išniekinamas paminklas T. Kosčiuškai ir tuo pat metu Vokietijoje atidengiamas Lenino statula. Kas tai – visiškas istorijos neišmanymas, gudri Rusijos suplanuota provokacija? Dėsninga visuomenės „kairėjimo“ išraiška? Viskas viename. Kaip visuomet iškyla klausimas – o kas atsakingas už tai, kad dedasi tokie dalykai? Žvilgsnis nukrypsta į intelektualus, kurių misija – vesti visuomenę į priekį – yra savaime suprantama. (Nors šiandien dažnas mažaraštis nesigėdija ginčytis su profesoriumi, visgi nenupušome tiek, kad neįsiklausytume į išsilavinusių žmonių balsą.)

Ukrainoje, Kijevo nacionalinio Taraso Ševčenkos vardo universiteto mokslininkas Andrej Baumeisteris socialiniame tinkle „Facebook“ pateikė įžvalgą apie tai, kas šiuo metu vyksta pasaulyje, kas yra ta „kova su rasizmu“. Jis atkreipė dėmesį į intelektualų atsakomybės klausimą: pasak jo, iš kur tas troškimas kurti kitokią tikrovę nepastebint to, kas nenaudinga, ir su potosu skelbti idėjas, kurios labai jau abejotinos ir netgi pavojingos? Ir tiesiog melagingos. Kuriems galams intelektualams reikia kurti „reikalingas“ iliuzijas ir atsiriboti nuo realybės? Kaip galima, pavyzdžiui, lyginti Holodomorą (Stalino dirbtinai sukeltą badą Ukrainoje 1932–1933 m., – *red.*) ir BLM („black lives matter“)? Kaip iš principo įmanoma tokia minties eiga? A. Baumeisteris pripažįsta, kad jaučia skausmą kaip žmogus, save laikantis vakariečiu, kuriam Europa yra „dvasinė tėvynė“. Skaudu todėl, kad per paskutinius dešimtmečius mes prarasdinėjame tą tėvynę. Be jos, be jos idealų ir orientyrų mūsų keliai pasimeta neapibrėžtumo ūkuose. O štai tokiu pasimetimų metu autoritariniai režimai renka balus ir gali iškilmingai skelbti europinių vertybių gynėjais! Kaip kad Kinija neseniai tapo pagrindiniu laisvos prekybos gynėju... Kokia siaubinga ironija: Kinija – laisvės gynėja, dabartinis Rusijos režimas – europinių vertybių gynėjas! Kas būtų išdrįšęs taip pagalvoti prieš dešimt metų? Įvyko kažkas lemtingo, mistiško. Europos dvasią (o ją A.

**TRAMPO SUMANYTAS PASITRAUKIMAS
IŠ VOKIETIJOS PAVOJINGAS MUMS VISIEMS**

2017 metais Donaldas Trampas (Donald Trump) suglumusiai Angelai Merkel pateikė 374 mlrd. sąskaitą atgaline 2002 metų data. Anot jo, ši sąskaita atspindi įsisenėjusią problemą, kad Vokietija nepakankamai finansuoja gynybą.

Praeitais metais jis tvirtino, kad Vokietija (ir Japonija) turėtų mokėti visą kainą už JAV teikiamą karinę apsaugą – ir dar su 50 proc. priemoka. Anot kritikų, jis tokiu būdu pavertė Aljansą reketininku. Vis tik naujusias kivirčas akivaizdžiai yra visų žalingiausias – tiek Vokietijai, tiek Europai, tiek Jungtinėms Valstijoms.

Neseniai prezidentas be jokio perspėjimo (ar planavimo) įsakė Pentagonui nuo rugsėjo sumažinti karinį kontingentą Vokietijoje iki 25 tūkst. karių – taigi, nurežti daugiau kaip ketvirtadalį. Kaip sako Benas Hodgesas, dar neseniai vadovavęs JAV pajėgoms Europoje, tai yra „milžiniška klaida“. Ji daro Ameriką silpnesnę, o pasaulį – pavojingesnį.

Be to, ši žinia taip pat yra itin grėsminga Britanijai. Mūsų pernelyg išsklaidytos pajėgos turės daryti dar daugiau. NATO, mūsų saugumo po „Brexitą“ kertinis akmuo, bus pavojingai susilpninta, o mūsų priklausomybė nuo kaprizingos Amerikos padidės.

Galbūt šis žingsnis nudžiu-

gins pono Trampo šalininkus, artėjant lapkritį vyksiantiems rinkimams. Be abejo, tai yra malonumą teikiantis akibrokštas poniai Merkel, kurią D. Trampas laiko labiausiai erzinančia tarptautine lydere. Naujausią pykčio pliūpsnį ji išprovokavo atmetusi prezidento kvietimą į G–7 viršūnių susitikimą.

Karių išvedimas taip pat yra atpildas už Vokietijos atakliai demonstruojamą šykštumą gynybos srityje. Didžiausia ekonomika Europoje atseikėja tik 1,38 procento nacionalinių pajamų šalies ir jos sąjungininkių gynybai – daug mažiau negu NATO nustatyta 2 proc. riba. Vokietijai taip pat gresia JAV sankcijos už dujotiekį, jungiantį su Rusija – savanau-dišką projektą, keliantį pavojų jos rytinių kaimynių Europoje energetiniam saugumui.

Vokietijos verslo lobistai užtikrina, kad Vyriausybė nedarytų nieko, kas supykdytų sprendimus priimančius veikėjus Pekine, tačiau tai pykdo amerikiečius, siekiančius paramos, jų nuomone, Vakarų egzistencinei kovai su Kinija.

Galėjo nutikti ir blogiau. D. Trampas iš pradžių planavo išvesti visas JAV pajėgas. Pareigūnai to rimtai nevertino. Kai jis grįžo prie šios temos pastarosiomis savaitėmis, jie buvo apstulbinti. Dabar pareigūnai su siaubu svarsto

laukiančią užduotį, juolab kad JAV kontingentas Europoje, kurio yra likęs tik dešimtadalis, palyginus su pajėgomis, laikytomis per Šaltąjį karą, buvo pavojingai susilpnintas. Laiko skirta itin mažai. Kurie kariai turės būti perkelti? Kur? Kas bus su jų šeimomis?

Kaip sako generolas Hodgesas, žala karinei parengčiai bus didžiulė. JAV bazės atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį ne vien NATO planuose nenumatytiems atvejams, skirtuose atremti Rusijos išdaigoms Rytų Europoje. Jos taip pat užtikrina gyvybiškai svarbius mokymus, logistiką, medicinos pagalbą ir žvalgybą misijoms Afrikoje, Vidurio Rytuose ir Pietryčių Azijoje. Šie pajėgumai – pavyzdžiui, kovinio šaudymo pratybos Bavarijoje – negali būti greitai (o kai kuriais atvejais – apskritai) būti atkurti kitose šalyse.

Giliau glūdinti problema yra dar didesnė. Kariai Vokietijoje yra karinio buvimo Europoje esminė dalis, suteikianti pagrindą Amerikos pasaulinei lyderystei, besitęsiančiai nuo Sąjungininkų išsilaipinimo Normandijoje, kurio 76-osios metinės buvo paminėtos praeitą savaitę, taip pat nuo Berlyno aprūpinimo operacijos 1948 metais. Transatlantiniams ryšiams būdingi pakilimai ir nuosmukiai (Vietnamas – 7-ame dešimtmetyje, Irako karas –2003-aisiais), tačiau jie leido įveikti nacius ir sovietus, o dabar užtikrina tarptautinę finansų, sveikatos apsaugos, teisės, prekybos ir saugumo sistemą, naudingą visiems, o labiausiai – amerikiečiams.

Pono Trampo verslininkiška pasaulėžiūra tokių sąrangų nenumato. Jis traukiasi iš neapkenčiamos Pasaulio sveikatos organizacijos ir laiko NATO nedaug geresne. Vietoje jos prezidentas nori dvišalių saugumo susitarimų, kai už JAV karinį dalyvavimą būtų atsilyginama politiniu meilikavimu ir JAV gamybos ginkluotės sistemų pirkimu.

Kai kurioms šalims Trampuoju laikotarpiu JAV manevras gali būti pravartus. Lenkija pasisiūlė priimti iš Vokietijos atitraukiamus karius. Tai nėra protinga. Šis žingsnis neatsvertų pajėgumų, išmanymo, lojalumo, asmeninių ryšių ir planų, per dešimtmečius parengtų visų laikų sėkmingiausio karinio aljanso.

Prezidento aiškingas elgesys ne vien žlugdo JAV patikimumą Europoje. Jis kelia nerimą Amerikos sąjungininkams

(Nukelta į 4 psl.)

Baumeisteris supranta kaip vakarietiškumo idėją) tiesiog apkeitė. Pasak jo, procesas prasidėjo senokai – Švietimo epochoje. Procesas didino apsukas palaipsniui, o šiandien jis jau lekia visu greičiu, viską nušluodamas savo kelyje.

A. Baumeisteris grįžta prie pirmo klausimo – kas kaltas? Be abejo, tai pirmiausia yra intelektualų „nuodėmė“, tai jų idėjos materializuojasi į stichines griauinančias jėgas. Ir nereikia kalbėti, kad viskas nurims lyg audra stiklinėje, viskas normalizuosis, kad tai tik priešrinkiminis triukšmas ar kažkokių interesų grupių sukeltas konfliktas. Taip kalbėti ir galvoti – reiškia apgaudinėti save. Tai, kas dabar vyksta, nėra pradžia, tai – tęsinys. Apgaulingi optimistai ironizuoja, neva „eilinį kartą laidojami Vakarai“, „taip jau buvo ne kartą“... Ne, mielieji mano, sako A. Baumeisteris, to nėra buvę! Tada, pirmoje praeito amžiaus pusėje, valdžiai ir Vakarų įtakai nebuvo jokių alternatyvų. O dabar stiprėja kiti pasauliai, kyla naujos hegemonijos. Ir netgi kalbant apie „Vakarų atgimimą“, gali pasirodyti, kad... nėra kam atgimti! Be abejo, bus institucijos, korporacijos, pinigai, socialiniai paketai, padorus pragyvenimo lygis (nors tuo A. Baumeisteris jau abejoja), bet – kam visa tai, vardan ko šitie išoriniai atributai? Kas bus didžiųjų gotikinių katedrų, senųjų bibliotekų ir universitetų salių viduje? Ką papasakos ekskursijų vadovai žymiausių muziejų ir paveikslų galerijų lankytojams? Juk viskas, kas ten sukaupia ir perduota ateities kartoms – apie kažką kitą, apie kitokią realybę, apie kitokias vertybes ir idealus! Tai juk gražuolių ledi portretai, o ne žmonių be lyties, tai portretai didžiųjų šventųjų žmonių, karalių, filosofų ir politikų, o ne būtybių, aprašytų kažkokiais mechaniniais ir nužmogintais žodžių junginiais (panašiai kaip cheminiai elementai Mendelevjevo lentelėje arba geologinių iškasenų aprašas). Tai buvo asmenybių civilizacija, o ne individų banda, sujungta viena grandine! A. Baumeisteris klausia – ką daryti? Atsakymas vienas – parodyti tvirtą valią ginant savo idealus. Ir niekada nepasiduoti.

Kęstutis Šilkūnas

„MISIJA SIBIRAS” BUS SVARBI DABARTIES IR ATEITIES KARTOMS

Lietuvos Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis, susitikęs su projekto „Misija Sibiras” (Labdaros ir paramos fondo „Jauniems”) atstovais, aptarė 2019–2020 metų projektą, situaciją dėl ekspedicijos narių vizų į Rusiją, kalbėjosi apie pilietiško, tremtinių ir politinių kalinių kapų tvarkymo programas.

Projektas „Misija Sibiras” vyksta jau šešioliktus metus. Ekspedicijos tikslas – sutvarkyti mūsų tautiečių trėmimų vietas, apleistas kapines, pastatyti atminimo simbolius žuvusiems atminti. Pagrindinė ekspedicijų kryptis – Sibiras, Rusijos Federacija, kadangi būtent į šią teritoriją sovietų represijų laikotarpiu buvo priverstinai išvežta didžioji dalis lietuvių tremtinių bei politinių kalinių.

2018 metais Rusijos

Federacijos ambasada Lietuvos Respublikoje atsisakė išduoti vizas „Misijos Sibiras’ 18” ekspedicijai vykti į Krasnojarsko kraštą, todėl komanda išvyko į Kazachstano Respubliką, kur sovietų represijų laikotarpiu buvo įkalinta nuo 20 000 iki 80 000 politinių kalinių lietuvių. Analogiška situacija pasikartojo ir 2019 metais.

„Vyriausybė ir kitos atsakingos institucijos ieško diplomatinių kelių, kad ateityje būtų pašalintos dirbtinės kliūtys vykdyti „Misiją Sibiras”. Tai labai prasminga ne politinė, o pilietinė, humanistinė, visuomeninė iniciatyva, kurios tikslas – pagerbti sovietinių represijų, trėmimų aukas, išsaugoti jų palaidojimo vietas. Ši misija bus visada svarbi dabarties ir ateities kartoms”, – sakė premjeras.

Svarstytas projekto „Misija Sibiras” ir kitų pilietiško

Premjeras Saulius Skvernelis pabrėžė, jog „Misija Sibiras” bus svarbi dabarties ir ateities kartoms. LRV

programų galimas finansavimas valstybės biudžeto lėšomis, taip pat kitos nevyriausybinių organizacijų iniciatyvos istorinės atminties ir pilietiš-

kumo ugdymo srityse.

Taip pat pasidžiaugta, kad šiemet organizuoti virtualūs skaitymai „Ištark, išgirk, išsaugok” pritraukė daug su-

sidomėjusių ir suteikė galimybę prisijungti ir esantiems toli nuo Lietuvos. Tokias galimybes planuojama suteikti ir ateities akcijose. LRV

PO NETIKĖTO JAV PREZIDENTO PAREIŠKIMO PENTAGONO VADOVAS SIEKIA NURAMINTI NATO DĖL JAV KONTINGENTŲ

JAV gynybos sekretorius Markas Esperis birželio 26 d. stengėsi nuraminti NATO sąjungininkes, kad Vašingtonas konsultuosis su jomis dėl bet kokių pajėgų perkėlimų.

Ši pozicija buvo išsakyta JAV prezidentui Donaldui Trampui (Donald Trump) nustebinus karinio aljanso partnerius pareiškimu, kad iš Vokietijos bus išvesta tūkstančiai amerikiečių karių.

Nors dėl koronaviruso pandemijos pasitarimai vaizdo konferencijos formatu yra tapę norma, M. Esperis atvyko trumpo vizito į NATO būstinę Briuselyje.

Ankstesnę savaitę keletas sąjungininkų gynybos ministrų išsakė susirūpinimą dėl JAV planų nenusipėjimo amerikiečių karių dislokavimo ir pasitraukimo iš Afganistano klausimais.

„Palankiai vertinu, kad JAV konsultuojasi su sąjungininkėmis, tuo pačiu siūsdamos aiškią žinią, kad JAV įsipareigojimai Europos saugumui išlieka stiprūs”, – NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas sakė bendrame vaizdo pranešime, paskelbtame prieš derybas su M. Esperiu. Abu pareigūnai dėvėjo apsaugines kaukes.

Dėl suvaržymų, susijusių su COVID-19 pandemija, žiniasklaidos darbuotojams NATO būstinėje pastaruoju metu paprastai nebūdavo leidžiama lankytis.

Praeitą savaitę D. Trampas pareiškė įsakęs Vokietijoje laikomą JAV kontingentą reikšmingai sumažinti – nuo

34,5 tūkst. iki 25 tūkst. karių. Jo paties partijos nariai šį žingsnį kritikavo kaip dovaną Rusijai ir grėsmę JAV nacionaliniam saugumui, nes Vokietijoje esančios bazės yra itin svarbios amerikiečių operacijoms Artimuosiuose Rytuose ir Afrikoje.

D. Trampas sakė, kad iš Vokietijos kariai gali būti perkelti į Lenkiją.

Vokietija nebuvo iš anksto įspėta apie šį žingsnį. Anksčiau D. Trampas kritikavo Berlyną, kad šis gynybai skiria nepakankamai lėšų ir nevykdo 2014 metais sąjungininkų priimto susitarimo, kad bloko narės iki 2024 metų sieks skirti gynybai finansuoti mažiausiai 2 proc. savo bendrojo vidaus produkto.

M. Esperis pakartojo šią žinią: „Toliau raginu visus mūsų sąjungininkus išpildyti užsibrėžtą 2 proc. BVP tikslą. Per pastaruosius kelerius metus šioje srityje nuėjome gerą atstumą, bet mums dar reikia daug, daug ką nuveikti, kad užtikrintume mūsų kolektyvinį saugumą.”

Birželio 25 d. JAV valstybės sekretorius dar kartą sukritikavo Vokietiją.

„Laikome Rusiją rimta grėsme. Skiriant gynybai 1 proc. savo BVP, kaip daro Vokietija, pripažįstama, kad jie galbūt nelaiko [Rusijos] rimta grėsme, kokia ją laiko Jungtinės Amerikos Valstijos. Nors turėtų”, – kalbėjo M. Pompeo.

„Tai nerodo ryžto, kokį [Rusijos prezidentas] Vladimiras Putinas turi ma-

tyti iš Vokietijos”, – pridūrė jis.

Kaip rodo NATO duomenys, Vokietija šiemet gynybos biudžetui skirs 1,38 proc. bendrojo vidaus produkto. Berlynas siekia, kad iki 2024 metų ši dalis išaugtų iki 1,5 proc. ir tvirtina, jog toks finansavimo lygis pakankamas, kad Berlynas įvykdytų NATO gynybos planavimo uždavinius.

JAV savo ruožtu gynybai skiria apie 3,4 proc. BVP, ir ši suma yra didesnė negu visų kitų NATO narių kartu sudėjus.

Pranešime, paskelbtame po derybų su M. Esperiu, J. Stoltenbergas pabrėžė, kad „JAV karinis buvimas Europoje yra svarbus Europai ir taip pat svarbus Šiaurės Amerikai. Kadangi tik dirbdami kartu galime spręsti savo patiriamus didžiulius iššūkius”.

Pranešime taip pat sakoma, kad Afganistane, kur NATO vadovavo saugumo pajėgoms nuo 2003 metų ir neseniai pradėjo išvesti karius pagal JAV su Talibanu sudertą taikos planą, Aljansas „toliau tikslins savo buvimą” ir kad tai „bus daroma glaudžiai bendradarbiaujant su sąjungininkais ir partneriais”. LRT

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LAIKASAKODĖ JAV SIEREGOS
LIETUVOS DARBUOTOJAMS
PASTAROSIS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00**

LIETUVOJE SIŪLOMA SUKURTI POLITINIŲ PARTIJŲ NARIŲ REGISTRĄ

Lietuvoje siūloma sukurti politinių partijų registrą su pilnais narių sąrašais. Šiandien Vyriausybė pritarė Teisingumo ministerijos įstatymų projektams, numatantiems įsteigti naują registrą, kuriame bus tiksli informacija apie politinių partijų veikloje dalyvaujančius piliečius. Šiuo metu veikianti informacinė sistema buvo sukurta tam, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi įstatymu nustatyto reikalavimo politinei partijai turėti ne mažiau kaip 2000 narių, ir šiuos duomenis privaloma atnaujinti tik du kartus per metus.

„Dabartinė informacinė sistema neatitinka šiuolaikinių visuomenės poreikių ir interesų. Piliečiai negali pasinaudoti savo konstitucine teise laisvai pasirinkti partiją ir dalyvauti kitos partijos veikloje, jeigu jų duomenys nepašalinai iš partijos, kurioje narystė jau nutraukta, sąrašo, – sako teisingumo ministras Elvinas Jankevičius. – Dažnai gauname žmonių prašymus panaikinti jų duomenis iš sistemos, tačiau Teisingumo ministerija neturi tokios teisės – už juos atsako politinės partijos pirmininkas arba jo įgaliotas atstovas. Teikdami informaciją institucijoms apie piliečių narystę partijoje, taip pat negalime garantuoti jų

patikimumo, nes elektroninėje sistemoje neprivaloma nurodyti visų partijos narių”.

Įstatymų projektuose siūloma nustatyti, kad pasikeitę partijų narių duomenys, tai yra piliečiui pateikus prašymą įstoti į partiją ar išstoti iš jos, registrai turi būti pateikti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo duomenų pasikeitimo. Už šios pareigos nevykdymą galėtų būti taikoma administracinė atsakomybė. Jei partija išstojusio piliečio duomenų iš registro nepašalina, asmuo prašymą nutraukti narystę galėtų pateikti tiesiogiai registrai. Jei partijos narių skaičius daugiau negu vienerius metus nesiekė 2 tūkstančių, registro tvarkytojas galės inicijuoti juridinio asmens likvidavimo procedūrą.

Nuo šių metų pradžios įsigaliojus Politinių partijų įstatymo pakeitimams, reikia modifikuoti ir informacinės sistemos integracinę sąsają su Lietuvos gyventojų registru, tikrinant Europos Sąjungos piliečių, pageidaujančių tapti Lietuvoje įregistruotų politinių partijų nariais, duomenis.

Registras būtų ir elektroninė darbo priemonė partijoms, kurios galėtų naudotis jo duomenimis formuojant narių sąrašus, taip pat informuojant savo narius apie rengiamus suvažiavimus, balsuojant juose ir kt.

Planuojama, kad Politinių partijų narių registras būtų sukurtas ir pradėtų veikti nuo 2023 m. liepos 1 d. Šiuo metu Lietuvoje yra įregistruotos 27 partijos. LRV

SUSITIKIMAS SU KANDIDATAIS Į LR SEIMĄ

Susitikimą vedė JAV LB KV vicepirmininkė verslo reikalams Inga Klimašauskienė, virtualaus susitikimo įrašą galima rasti JAV LB Facebook’o paskyroje <https://www.facebook.com/JAVLietuviuBendruomene/>

JAV LB Krašto valdybos nuotr.

Praėjusiais metais referendumo metu išeivijos lietuviai iškovojo teisę turėti savo rinkiminę apygardą, tad nuo

šiol užsienyje gyvenantys lietuviai turės savo atstovą(-ę) Lietuvos Respublikos Seime. Remiantis 2019 m. spalio 8 d.

Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, kitose valstybėse balsuosiantiems LR piliečiams bus skirta Pasaulio lietuvių

vienmandatė rinkimų apygarda. JAV lietuvių bendruomenė, būdama didžiausia JAV lietuvių visuomenine organizacija, deda pastangas informuoti JAV gyvenančius Lietuvos piliečius apie LR Seimo rinkimus, vyksiančius š. m. spalio 11 d. JAV lietuvių bendruomenė yra ne politinė organizacija ir nėra susijusi su kandidatų kėlimu ar palaikymu, tačiau skatina pilietiškumą ir įsitraukimą į Lietuvai aktualių klausimų sprendimą. Siekiant supažindinti su Pasaulio lietuvių vienmandatės rinkimų apygardos kandidatų rinkiminėmis nuostatomis, birželio 20 d. JAV LB surengė virtualų susitikimą su šios apygardos kandidatais į LR

Seimą Aušrine Armonaite, Dalia Asanavičiute, Andrium Bagdonu. Susitikimo pradžioje JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Arvydas Urbonavičius pristatė organizacijos veiklą, tuomet kandidatai prisistatė ir atsakinėjo į JAV lietuviams rūpimus klausimus, susijusius su lituanistiniu švietimu, kultūriniais mainais, išeivijos ryšių stiprinimu su Lietuva. Susitikimą vedė JAV LB KV vicepirmininkė verslo reikalams Inga Klimašauskienė, virtualaus susitikimo įrašą galima rasti JAV LB Facebook’o paskyroje <https://www.facebook.com/JAVLietuviuBendruomene/> **JAV LB Krašto valdybos informacija**

KAS, JEIGU NE MES?!

Jaunimo centrui (5620 S Claremont Ave, Chicago, IL 60636) reikalinga visų mūsų pagalba – sugedo šildymo katilai, kurių jau negalima pataisyti. Šildymo katilai buvo naudojami daug metų – nuo pat centro pastatymo – po kelių kapitalinių ir smulkesnių remontų, sustojo. Visi

suprantame, kad nešildomas Jaunimo centras negalės tęsti savo veiklą. Todėl kreipiamės ir į Jus, PRAŠYDAMI – padėkite šiandien Jaunimo centrui, kad jis vėl galėtų mums visiems kurti gražius prisiminimus. Atnaujinti JC katilus kai-

nos \$210,000. Norint pradėti JC katilo keitimo projektą, reikia surinkti \$80,000. Šiuo laiku esame surinkę \$30,000! Gera pradžia – pusė darbo! Paaukojusiems JC naujo katilo vajui 500 dol. ir daugiau, dovanosime 3 ar 4 keleiviams vienos valandos Čikagos išvyką-turą 1961 „Rolls Royce Silver Cloud

II” (su vairuotoju). Išvyką pradėsite North Beverly rajone buvusiam Al Capone bankininko name. Visos surinktos lėšos bus skirtos šildymo sistemos atnaujinimui. Aukos gali būti nurašomos mokesčiams. Federal Tax I.D. No.36-4113792 Čekius rašyti:

Lithuanian Center, Inc. ir aukas siųsti: **Chicago Lithuanian Center – Jaunimo centras 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636** Attn: Katilas Aukas irgi galite pervesti ir per PayPal. **Antanas Rasymas, JC Tarybos pirmininkas**

LIETUVOS DIPLOMATŲ TALKININKAI JAV 1940-1990 METAIS: IŠEIVIJOS RYŠIAI SU VAŠINGTONO ADMINISTRACIJA

Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos prof. Juozas Skirius VI. (Pradžia š.m. balandžio 21 d. „Dirvos” laidoje).

Delegacijos vadovas L. Šimutis apibūdino abiejų organizacijų – ALT ir JAV LB – politinės veiklos siekius, o JAV LB tarybos narys V. Adamkavičius pabrėžė Vasario 16-osios reikšmę lietuvių tautai¹. Atsakomojoje kalboje JAV prezidentas užsiminė, kad tarptautinė padėtis yra sunkinama naujų incidentų, bet JAV pasisako prieš kolonializmą pasaulyje, vadinasi, ir prieš kolonializmą Baltijos valstybėse. Negalėdamas pažadėti kokių nors konkrečių įsipareigojimų, J. F. Kennedy’s pasakė visada kovosiąs už visų tautų laisvės principą². Lietuvių delegacijos priėmimas Baltuosiuose rūmuose buvo plačiai išgarsintas JAV spaudoje, televizijoje ir per radiją. *Amerikos balso*

lietuvių skyriaus direktorius K. Jurgėla įrašė ALT pirmininko L. Šimučio ir JAV LB tarybos pirmininko S. Barzduko kalbas, skirtas Lietuvai³. Žinoma, kad ALT pirmininkas L. Šimutis 1964 m. pabaigoje viename Baltųjų rūmų priėmime buvo susitikęs su JAV prezidentu Lyndon’u B. Johnson’u. 1964 m. gruodžio 12 d. ALT Centro valdybos susirinkime L. Šimutis pranešė gavęs labai gerus atsakymus iš naujai išrinkto JAV prezidento L. Johnson’o ir viceprezidento H. Humphrey’o, nes tuoj po rinkimų buvo išsiuntęs jiems sveikinimus. Iš atsakymų buvo aišku, kad Lietuvos padėties atžvilgiu JAV politika ir toliau nesikeis – aneksija nebus pripažinta. Šiuo reikalu formavosi tradicija – ALT kreipdavosi raštu po kiekvieno valdžios pasikeitimo⁴.

Mažėjant TSRS ir JAV konfrontacijai 8 dešimtmečio

3 Šimutis, L. *Amerikos lietuvių taryba. 30 metų Lietuvos laisvės kovoje 1940-1970*. Chicago, 1971, p. 291.
4 Ten pat, p. 322, 324.

JAV lietuvių atstovai VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis ir Povilas Dargis vizito pas JAV prezidentą H.R. Fordą metu (1975 07 23).

viduryje, palaipsniui keitėsi ir JAV politika Baltijos kraštų atžvilgiu. Nors JAV Valstybės departamentas teigė, jog minimas „Amerikos posūkis lietuvių tautai yra naudingas, nes mažina lietuvių tautos izoliaciją nuo Vakarų”, tačiau išeivijoje tokia JAV laikyšana vertinta neigiamai. 1975 m. vasario 27 d. JAV prezidentas Gerald’as R. Ford’as Baltuosiuose rūmuose surengė priėmimą Baltijos kraštų atstovams. Lietuviams atstovavo ALT pirmininkas Kazys Bobelis ir ALT vicepirmininkai Kazys Šidlauskas ir Teodoras Blinstrubas. Susitikime dalyvavęs kongresmenas Edward’as J. Derwinski’s pabrėžė atkaklią baltiečių kovą už žmogaus teises ir laisves. K. Bobelis delegacijos vardu padėkojo JAV prezidentui už

tvirtą nusistatymą nepripažinti Baltijos kraštų inkorporavimo į TSRS, už pradėtas *Laisvės radijo* transliacijas bei veiksmus išlaisvinant sovietų kalėjime kalinamą Simą Kudirką. Jis išreiškė viltį, kad JAV ir toliau išlaikys nuostatą Baltijos valstybių klausimu. Atsakydamas į tai JAV prezidentas pabrėžė tvirtą JAV poziciją laikytis Baltijos kraštų inkorporavimo į TSRS nepripažinimo politikos⁵. Helsinkio konferencijos išvakarėse, 1975 m. liepos 25 d., Baltuosiuose rūmuose JAV prezidentas G. R. Ford’as surengė priėmimą JAV gyvenančių etninių grupių – lietuvių, latvių, estų, lenkų,

5 Banionis, J. *Lietuvos laisvės byla Vakaruose (1975-1990)*. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centras, 2002, p. 29-31.

ukrainiečių, čekų, vengrų ir kt. – atstovams. Susitikimo metu JAV prezidentas supažindino su Helsinkyje numatomu pasirašyti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Baigiamuoju aktu ir užtikrino, kad „Jungtinės Valstijos niekada nepripažino Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietų inkorporavimo ir tai neketinama atlikti Helsinkyje”⁶. Priėmime lietuviams atstovavo ALT pirmininkas K. Bobelis ir vicepirmininkas P. Dargis. K. Bobelis prezidentui pareiškė, kad Sovietų Sąjunga pasitikiėti negalima, nes ji Helsinkio konferencijos išvakarėse jau laužo numatyto susitarimo 6 paragrafą, siekdama sukomunistinti Portugaliją. G. J. Ford’as dar kartą pakartojo, kad sovietai neturi jokių argumentų, pateisinančių Baltijos šalių inkorporavimą. Po susitikimo K. Bobelis nuvyko į *Amerikos balsą* ir visa tai per radiją perdavė Lietuvos klausytojams⁷.

Prieš pat JAV prezidento rinkimus, 1976 m. spalio 12 d., įvyko JAV prezidento G. R. Ford’o dar vienas susitikimas su 15 JAV etninių grupių atstovais. Lietuviams atstovavo ALT pirmininkas K. Bobelis ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Algimantas S. Gečys. **(Bus daugiau)**

6 Ten pat, p. 32.
7 Fordas: mano tikslas – Pabaltijo laisvė (Telefoninis pranešimas). *Draugas*, 1975, liepos 26, nr. 173, p. 1.

GEDULAS IR VILTIS PRIEŠ 79–ERIUS METUS IR ŠIANDIEN

Šaulių sąjungos nariai prie Laisvės kovų vado Adolfo Ramanausko–Vanago paminklo atnešė Jungtinių Valstijų, Lietuvos ir Šaulių sąjungos vėliavas.

Živilės Gurauskienės nuotr.

Sekmadienį, birželio 14–ąją, Lemonto apylinkės lietuvių bendruomenės (LB) valdyba, Lietuvos valstybės konsulas Čikagoje, Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje ir Pasaulio lietuvių centras (PLC) organizavo 79–ąsias Sovietų Sąjungos masinio gyventojų trėmimo į Sibirą minėjimo metines. Prie renginio buvo prijungta *Misija Sibiras* organizuota pasaulinė akcija: „Ištark. Išgirk. Išsaugok“. Pranešimus skaitė ir kalbėjo LB Lemonto apylinkės pirmininkė Violeta Valaitytė, LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius ir Šaulių sąjungos išeivijoje vadas Julius Butkus. Prie Tremtinių Motinos ir Laisvės kovų vado A. R. Vanago paminklų Pasaulio lietuvių centre iškilmingai padėjo vainikus LB Lemonto apylinkės pirmininkė Violeta Valaitytė ir LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius. Ištremtųjų vardus ir jų likimus susirinkusiesiems perskaitė Čikagos lietuvių bendruomenės nariai, Lietuvių skautų sąjungos (LSS), Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje, Lietuvių fondo, Pasaulio lietuvių centro ir LR generalinio konsulato Čikagoje atstovai.

Tvyrant baimei, nežinia, laikydami rankose ar ant veido užsidėję apsaugines kaukes bei atsargiai sėsdami ant kiemelyje per atstumą sustatytų kėdžių žmonės jautėsi nejaukiai. Tai pirmas susibūrimas po trijų mėnesių atskirties ir izoliacijos, kad ir alkūne, bet pirmas pasisveikinimas su pažįstamu, pirmas susibūrimas ir pabendraavimas, pirmas paminėjimas vienos iš svarbiausių mums datų.

Tautos kančių kelias

Renginio vedėja LR konsulato Čikagoje atstovė spaudai Ieva Dilytė–Houghton susi-

rinkusiųsios pakvietė tylos minute pagerbti negrįžusius iš tremties. Renginiui prasidėjus Šaulių sąjungos nariai prie Laisvės kovų vado Adolfo Ramanausko–Vanago paminklo iškilmingai atnešė vėliavas. Lietuvos Trispalvė buvo nuleista ir perrišta juodu kaspinu. Laisvės, stiprybės ir vienybės simboliai suplevėsavę vasaros vėjyje. Minėjimo dalyviai kartu su operos soliste Nida Grigalavičiūte su giedojo Lietuvos himną.

Pranešimą perskaitė LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkė Violeta Valaitytė. Į susirinkusiuosius ji kreipėsi aktyvaus visuomenininko išeivijoje a.a. Z. Viskausko eilėmis:

Tu – mūsų ašara, tu – mūsų skausmas,

Tu – džiaugsmo svaja mintyse.

Vistiek sugrįšim, vistiek pareisim,

Jeigu ne kūnu – tai nors dvasia!

Pranešėja priminė, kad per stalininės prievartos metus iš Lietuvos buvo ištremta apie 140 tūkstančių žmonių. 1940–1952 sovietinės okupacijos metais Lietuva neteko 780 922 žmonių – beveik trečdalis šalies gyventojų. Vien pirmosiomis 1941 m. birželio 14–16 trėmimų dienomis buvo represuota 17 500 Lietuvos gyventojų, iš jų beveik pusę sudarė vaikai. Per tą laiką iš

mūsų tėvynės buvo ištremta daug to meto politikų, karininkų, policininkų, mokytojų, gydytojų, ūkininkų ir kitų visuomenės veikėjų, tarp kurių ir antrasis Lietuvos Respublikos Prezidentas Aleksandras Stulginskis. Gyvulinuose vagonuose vežami žmonės

Iš kairės: LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius ir LB Lemonto apylinkės pirmininkė Violeta Valaitytė.

Živilės Gurauskienės nuotr.

turėjo iškėsti baisiausius žiaurumus. Pakelėje mirusius tiek suaugusius, tiek vaikus išmesdavo per vagono langus ar išviete vagone atvertą skylę. Pasmerktieji nebuvo laikomi žmonėmis. „1944–aisiais – antrosios okupacijos metu, vėl atsinaujino persekiojimai, suėmimai ir vežimai, – prisiminimais dalijosi LB Lemonto apylinkės valdybos pirmininkė. – Nors buvau mažutė, bet prisimenu, kaip tėvai neidavo miegoti, pasislėpę stebėdavo žmonių prisodintus sunkvežimius ir bijodavo, ar nepasibels į duris. Prisimenu, kaip buvo išvežta Nijolės Bražėnaitės–Lukšienės mama. Ji gyveno mūsų kaimynystėje, Kaune, Aleksote”.

Susibūrę rezistentai pasitraukė į pogrindį, kūrėsi partizanų būriai. Sovietinė valdžia naudojo specialius NKVD paruoštus veikėjus, liaudyje vadinamus stribais, negailestingai kovai su pogrindininkais. Per pirmuosius pokario metus buvo išžudyta per 10 tūkst. partizanų ir jų pagalbininkų. Nepaisant visų patirtų sunkumų tiek tremtyje, tiek tėvynėje, žmonės nepalūžo. „Jūs visus – ir tremtinius, ir politinius kalinius, palaikė, jėgų ir stiprybės suteikė viltis, tikėjimas sugrįžti į Tėvynę, išvysti savo artimuosius, – sakė pranešėja. – Ir tik po Stalino mirties, 1953 m., po truputį tremtiniais buvo leista grįžti į Tėvynę. Tie, kurie ir sugrįždavo apie tai viešai niekam nesaikė. Sunku jiems buvo susirasti gyvenamą vietą, darbą. Net iki 1988–ųjų birželio 14 d. buvo vengiama kalbėti apie trėmimus ir tremtinius. Suvokus, ką teko išgyventi tremtiniais ir tėvynėje likusiems stribų persekiojamiesiems, Birželio 14–oji pavadinta Gedulo ir Vilties diena”.

aukų ir puoselėja viltį, kad daugiau niekada Lietuva neleis pavergti, žeminti ir naikinti savo žmonių.

Mūsų pareiga išsaugoti tautos istoriją

LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius pasidžiaugė susirinkusiais į minėjimą bendruomenės nariais – įveikusiais baime ir parodžiusiais pilietiškumą šiuo ypatingu metu. Jis sakė, kad kiekvieno lietuvių pareiga išsaugoti tautos istoriją. „Okupantai siekė sunaikinti lietuvių tautą, ištrinti mūsų praeitį, atimti ateitį. Birželio 14–oji tapo perspėjimu, kad bus siekiama ištrinti visą tarpukario valstybės palikimą ir palaužti bet kokią nepriklausomos Lietuvos viltį. Todėl mes privalome užtikrinti, kad visi žuvę ir nukentėję nuo sovietų represijų būtų įvardyti ir nebūtų pamiršti”, – pilietiškumo akcijos metu kalbėjo konsulas. Jis pakvietė prisijungti prie LR Prezidento Gitanos Nusėdos organizuotos pasaulinės virtualios istorinės atminties akcijos: „Išgirk. Ištark. Išsaugok” ir perskaityti per 4 000 ištremtųjų pavardžių taip pagerbiant okupacijos, genocido ir sovietmečio represijų aukas. Pradedant LR Prezidentu, jo žmona skaitymai vyko ir internetu, juose dalyvavo ir užsienyje gyvenantys lietuviai. Gedulo ir Vilties dieną skaitymai tęsėsi visą naktį.

Pirmą kartą skambėjo tremtinių pavardės

Skaitinius Lemonte pradėjo praėjusių metų projekto „Misija Sibiras” dalyvė Marija Čyvaitė. Nuo 2005–ųjų – projekto pradžios – ji buvo trečias žmogus iš Amerikos pakviestas su lietuviais vykti į trėmimo vietas ir atlikti kilnią tautos praeities jamžinimo misiją.

Renginio meninė programa buvo lyriška. Jau tradicija tapo, kad LB Lemonto apylinkės valdybos narė Janina Sučylienė renginių metu skaito savo kūrybos eilėraščius – šįkart perskaitė eiles „Tremtiniais atminti”. LB Lemonto apylinkės valdybos narė Roma Langė perskaitė jautrų išeivijos poetės tremtiniais atminti skirtą eilėraštį.

Gaivus vėjelis, ryški saulutė ir visų geros emocijos nors trumpam išsklaidė nežinios, nerimo, baimės dėl rytojaus miglą. Žmonės bandė šypstotis, susėsti arčiau vienas šalia kito, tyloje išklausyti ištremtųjų pavardes, jų likimus, dėkingumo žvilgsniu palydėti pagarbos ir atminties vainikus, akimirkai sustingti nuleidžiant vėliavas ir vėl panirti į užsklęstus pasaulius...

Janina Sučylienė

LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTRAS R. KAROBLIS: „PATROTIZMAS YRA NE JAUSMAS, O VEIKSMAS, IR ŠAULIAI YRA VIENAS GRAŽIAUSIŲ PATRIOTIZMO IŠRAIŠKOS PAVYZDŽIŲ”

Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) vado pasikeitimo ir kovinės vėliavos perdavimo ceremonija. *Vytauto Didžiojo karo muziejaus nuotr.*

Birželio 27 d. Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) vado pasikeitimo ir kovinės vėliavos perdavimo ceremonijoje pulkininkas leitenantas **Gintaras Koryzna**, vadovavęs organizacijai nuo 2017 m. liepos, vėliavą perdavė naujam sąjungos vadui pulkininkui **Albertui Dapkui**.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje Kaune vykusiose iškilmėse dalyvavo ir krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis, krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas.

„Patrotizmas yra ne jausmas, o veiksmas, ir šauliai yra vienas gražiausių patriotizmo

išraiškos pavyzdžių. Todėl džiaugiuosi, jog Lietuvos šaulių sąjunga per pastaruosius ketverius metus išgyvena atsinaujinimo ir stiprėjimo etapą. Iki 12 tūkst. išaugo ir iš esmės atsinaujino šaulių gretos: LŠS narių amžiaus vidurkis šiuo metu yra apie 40 metų ir bene pirmą kartą turime apylygi jaunųjų šaulių bei suaugusių sąjungos narių skaičių, auga jaunųjų šaulių gretos, stiprėja koviniai šaulių būriai”, – ceremonijoje sakė ministras, kuris taip pat yra šios organizacijos narys.

Pasak ministro, šalia kiekvieno šaulio - jo šeima, draugai, artimieji, kurie neabejotinai perima dalį šauliškų pažiųrų. Ir tai reiškia, jog didžiausių nuo Nepriklausomybės atkūrimo grėsmių metu turime dar vieną svarbią atgrasymo priemonę – stiprią pilietinę visuomenę, kuri pasirengusi gintis.

Jis padėkojo G. Koryznai už jo lyderystę, auginant ir stiprinant šaulius, o naujam šaulių vadui palinkėjo dar didesnio kokybinio ir kiekybinio šuolio. Tarnybą LŠS baigiančiam plk. ltn. G. Koryznai ministras įteikė krašto apsaugos sistemos medalį „Už pasižymėjimą”.

Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. ltn. G. Koryzna nusipelnusiems šauliams įteikė apdovanojimus už pavyzdinę šaulišką veiklą bei

tarnystę Lietuvai, atsisveikindamas dėkojo už savanorystę ir palaikymą dirbant Tėvynės labui. Broliai ir sesės šauliai, dėkoju Jums už pasitikėjimą ir palaikymą visus tuos metus, kai kartu dirbome Šaulių sąjungos bei Tėvynės labui. Džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad Šaulių sąjungoje dominuoja stipri savanorystės samprata, kad Jūsų, šaulių, savanoriškos iniciatyvos yra teigiamas ir sektingas pavyzdys kiekvienam piliečiui. Ačiū už Jūsų šauliškumą ir tarnybą Tėvynės labui”, – prieš iškilmą šaulių rikiuotę sakė jis.

„Džiaugiuosi, kad perimu vėliavą iš brolio šaulio plk. ltn. Gintaro Koryznos, šis jo vadovavimo mūsų organizacijai laikotarpis, pasižymėjo tvariu Sąjungos pozicijų stiprinimu ir iššūkiais, su kuriais buvo puikiai susitvarkyta”, – sakė plk. Albertas Dapkus. - Tikiuosi, kad visi drauge atliksime ne vieną prasmingą darbą Tėvynės labui ir kartu galėsime pasidžiaugti savo darbo rezultatais”. Kreipdamasis į šaulius jis pabrėžė, kad ir toliau saugojama tai, kas vienija visus organizacijos narius – tai uniformos, ženklai, kultūra, istorinė atmintis ir ideologija.

Lietuvos šaulių sąjungos vado pasikeitimo ceremonijos dieną priesaiką Lietuvos Respublikai šiandien davė ir apie 20 šaulių. Jie prisie-

kė būti ištikimi Lietuvos Respublikai, ginti ir saugoti jos nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai vykdyti šaulio pareigas.

Iškilmėse Kaune taip pat dalyvavo Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo viršininkas generolas majoras Gintautas Zenkevičius, Seimo nariai, buvę Lietuvos šaulių sąjungos vadai, Šaulių sąjungos rinktinės vadai, Lietuvos šaulių sąjungos štabo darbuotojai, kiti svečiai.

Lietuvos šaulių sąjunga yra valstybės remiama ir jai padedanti savanoriška sukarinta pilietinės savignyos asociacija. Sąjungos tikslas – stiprinti Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą, telkti jos piliečius ir prisidėti prie valstybės gynybinės galios didinimo, viešojo saugumo užtikrinimo, visuomenės pilietinio, patriotinio ir tautinio ugdymo. Ugdyti pasitikinčius savimi, kūrybingus, motyvuotus ir drausmingus Lietuvos Respublikos piliečius, pasirengusius ginti Tėvynę, nelaimės atveju padėti kitiems. LŠS įkurta 1919 m., jai priklauso 12 tūkst. šaulių ir jaunųjų šaulių. Sąjungos struktūrą sudaro 10 rinktinių, kurios įsikūrusios visuose Lietuvos administraciniuose centruose. **LR KAM**

Į COVID-19 ITIN PAVEIKTĄ ARMĖNIJĄ IŠVYKO LIETUVOS PAGALBOS MISIJA

Sveikatos apsaugos ministerijos nuotr.

Birželio 19 dieną iš Zoknių oro uosto Šiauliuose į Jerevaną (Armėnijoje) išvyko vienuolikos specialistų savanorių komanda, kuri padės su itin rimtais iššūkiais dėl pandemijos susiduriančiai šaliai. Lietuvos specialistai dalinsis įgūdžiais gydant ir slaugant COVID-19 sergančius ligonius bei patirtimi valdant viruso sukeltą ekstremalią situaciją.

„Armėnija šiuo metu išgyvena sunkų laikotarpį, nulemtą COVID-19 pandemijos. Lietuva visada pasirengusi padėti ir savo partneriams. Didžiuojuosi ir dėkoju Lietuvos medikams ir ekspertams, vykstantiems pagalbėti Armėnijos žmonėms”,

- sakė užsienio reikalų ministras L. Linkevičius.

Medikus delegavo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Kauno klinikos, Vilniaus universiteto, Santaros klinikos ir Respublikinė Panevėžio ligoninės.

Ši misija surengta Lietuvos ambasada Jerevane gavus Armėnijos Sveikatos apsaugos ministerijos skubios humanitarinės pagalbos prašymą. Misiją finansavo Lietuvos Vyriausybė, skirdama lėšas humanitarinei pagalbai Armėnijai teikti, taip pat Švedijos užsienio reikalų ministerija, priimdama sprendimą skirti finansinį indėlį.

LR URM

SUSITIKIMAS SU MASKVOS LIETUVIŲ BENDRUOMENE

Birželio 25 dieną Lietuvos ambasadorius Rusijoje Eitvydas Bajarūnas susitiko su Maskvos lietuvių bendruomene. Ambasadorius susipažino su Maskvos lietuvių jaunimu, čia dirbančiais verslininkais ir menininkais, lietuviškos mokyklos, Lietuvių kalbos draugijos, Maskvos lietuvių katalikų atstovais.

Ambasadorius pasidalino mintimis ir įžvalgomis apie ateities darbus, įvairius veiklos

planus. Taip pat susitikimo metu buvo keliami klausimai, susiję su istorine atmintimi, lietuviškos kultūros puoselėjimu Rusijoje.

„Lietuviškos kultūros puoselėjimas, ryšio išlaikymas su Lietuva yra esminiai dalykai, kurie tampa savotišku tiltu tarp Lietuvos ir Rusijos visuomenių. Juk kiekvienas iš mūsų yra lyg ambasadorius, nešantis žinią apie Lietuvą”, – teigė E. Bajarūnas. Ambasadorius pa-

brėžė svarų lietuvių bendruomenės indėlį į lietuviškos kultūros ir lietuvių kalbos puoselėjimą.

Susirinkusieji aktyviai dalyvavo diskusijoje, išsakė jiems rūpimus klausimus, linkėjo ir toliau išlaikyti tvarų ryšį tarp bendruomenės ir ambasados bei džiaugėsi, kad naujai paskirtas ambasadorius rodo iniciatyvą ir noriai dalinasi savo patirtimi, idėjomis. Taip pat renginio metu skambėjo lietuvių liaudies dainos. **LR URM**

JAPONIJOJE – ŠIAURĖS IR BALTIJOS ŠALIŲ BEI JAPONIJOS TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO BANKO SUSITIKIMAS

Lietuvos ambasada Japonijoje surengė Šiaurės ir Baltijos šalių aštuoneto (NB8) ambasadorių darbinis pietus su Japonijos tarptautinio bendradarbiavimo banko (JBIC) gubernatoriumi Tadashi Maeda.

Ambasadorius Gediminas Varvuolis pasveikino JBIC įsitraukimą šiame Europos regione ir dėmesį projektams Baltijos valstybėse. Tai buvo

pirmasis NB8 formato renginys Japonijoje pastaraisiais metais ir pirmasis Lietuvos ambasados surengtas renginys po nepaprastosios padėties atšaukimo Japonijoje.

Susitikimo metu aptartos JBIC investicijos į NB8 šalių startuolius per rizikos kapitalo fondą „NordicNinja”, taip pat potencialios investicijos į infrastruktūros projektus, tokius kaip „Rail Baltica”.

Akcentuotas vis didesnis JBIC dėmesys atsinaujinantiems energetikai ir Japonijos atominės energetikos iššūkiai. Diskutuota pasaulio ir Japonijos ekonomikos klausimais – apie verslo veikimą postpandeminiame pasaulyje ir pasaulio tiekimo grandinių persiskirstymą, taip pat didesnę moterų įsitraukimą į ekonomiką.

LR URM

PROFESOREI IRENAI VEISAITEI ĮTEIKTAS AUKŠČIAUSIAS VOKIETIJOS APDOVANOJIMAS

Profesorei Irenai Veisaitei antradienį įteiktas aukščiausias Vokietijos Federacinės Respublikos apdovanojimas – ordino „Už nuopelnus“ Didysis kryžius (*Das Grosse Bundesverdienstkreuz*). Jos nuopelnai skatinant Vokietijos ir Lietuvos kultūros mainus yra ypatingai svarūs, vertingi ir ilgaamžiai.

Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje vyko profesorės I. Veisaitės apdovanojimo Vokietijos Federacinės Respublikos ordino „Už nuopelnus“ Didžiuoju kryžiumi šventinė ceremonija. Aukščiausias Vokietijos apdovanojimas – Didysis kryžius už nuopelnus Vokietijai I. Veisaitei suteiktas 2020 m. kovo 1 d. Vokietijos Federalinio Prezidento Frank-Walter Steinmeier nutarimu, tačiau šventinė ordino insignijų perdavimo ceremonija buvo atidėta dėl karantino.

Germanistė, literatūrologė ir teatrologė Irena Veisaitė yra žymi Lietuvos visuomenės veikėja, intelektualė. Nors kaip Lietuvos žydė nacių okupacijos metais neteko daugybės artimųjų ir buvo persekiojama, ji nepailsdama visą gyvenimą ragina visuomenę atvirai kalbėti apie Holokaustą, pasisako už Lietuvos kultūrinį dialogą su Vokietija ir susitaikymą. Jos nuopelnai skatinant Vokietijos ir Lietuvos kultūros mainus

Irena Veisaitė ir Valdas Adamkus.

E. Blaževič/LRT nuotr.

yra ypatingai svarūs, vertingi ir ilgaamžiai.

I. Veisaitė gimė 1928 m. Kaune. Nacių okupacijos metais ji kaip žydų vaikas pateko į Kauno getą, kur neteko motinos. Dėka jos tėvų draugų lietuvių I. Veisaitė buvo išgelbėta iš geto ir atsidūrė Vilniuje. Ją priglaidusi moteris, kurią I. Veisaitė vadino antrąja savo motina, 1946 m. buvo suimta ir ištremta į Sibirą. Vėliau bėgdama nuo sovietų saugumo persekiojimo I. Veisaitė atsidūrė Maskvoje. Čia studijavo germanistiką. Nuo 1953–1997 m. ji dėstė Vakarų

Europos ir vokiečių literatūros istoriją Vilniaus pedagoginiame institute.

1963 m. tuometiniame Leningrade apgynė disertaciją apie vėlyvąją Heinricho Heines lyriką. 1999 m. tapo Vilniaus pedagoginio universiteto garbės profesore. I. Veisaitė yra daugybės straipsnių Lietuvos ir užsienio spaudoje autorė, nuolat skatinusi vokiečių kultūros ir literatūros sklaidą sovietinėje Lietuvoje, aktyviai dalyvavusi politinėse diskusijose ir palaikiusi Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio idėją.

VASARŲ PRISIMINIMAI

Stacy Lee

*Žara išliejo savo taurę vyno
ant vandenų nurimusios bangos,
o čia, ant kranto – vakarų prisiminimai
neišmąstyti, priglauti beveidės vienumos.*

*Jie plaikstos vakarais po švelnų smėlį,
palikę pėdsakus ant krašto vandenų,
kaip neužgimusios vilties balti šešėliai,
ieškodami paguodos liepsnoje gaisų.*

*Raudonas vynas ant bangų paviršiaus
jau baigia susiliesti su nakties tamsa.
O čia, ant kranto, - vasarų prisiminimai
į širdį beldžiasi beveide vienuma.*

Atkurtoje Lietuvos valstybėje I. Veisaitė drauge su kitais bendražygiais ėmėsi steigti G. Soroso fondo filialą Lietuvoje – Atviros Lietuvos fondą.

I. Veisaitė visuomet plėtojo kultūros, švietimo ir tarptautinių mainų idėjas, aktyviai skatino Thomo Manno kultūros centro Nidoje įkūrimą ir veiklą. 1998–2002 m. vadovavo šio centro kuratoriumui. I. Veisaitė ypatingai rėmė idėją, kad Vilniuje būtų įkurtas atskiras Goethe's institutas – vokiečių kultūros institutas. Visuomeniniais pagrindais ji aktyviai dirbo daugelyje organizacijų, tokių kaip UNESCO Lietuvos nacionalinis komitetas, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Meno taryba, komitetas „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“.

Profesorės Irenos Veisaitės apdovanojimai: 1995 m. – Ketvirtojo laipsnio Lietuvos

didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinas; 2002 m. – Sugiharos fondo „Diplomatai už gyvybę“ apdovanojimas Metų Tolerancijos žmogus; 2006 m. – Barboros Radvilaitės medalis už nuopelnus kultūrai ir švietimui; 2008 m. – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos garbės ženklas; 2012 m. – Goethe's instituto apdovanojimas Goethe's medaliu už viso gyvenimo veiklą; 2015 m. – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premija; 2018 m. – Lietuvos Respublikos ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro didysis kryžius už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje; 2019 m. – Lenkijos Respublikos Seinių Tautų, kultūrų ir menų „Paribio“ fondo apdovanojimas – „Paribio žmogaus“ titulas. **LRT**

TAUTIŠKĄ GIESMĘ LIEPOS 6 D. GIEDOSIME KITAIP

Pasaulį sukausi Covid-19 pandemija šiemet pakoreguos ir **liepos 6 d., 21:00**, visame pasaulyje jau 12-ąjį kartą vieningai giedosimos „Tautiškos giesmės“ tradicijas. Siekdami užtikrinti saugumą, bet išsaugoti unikalų bendrystės jausmą, kuris kelioms šventinėms minutėms suvienija tautiečius įvairiausiuose pasaulio kraštuose, organizatoriai šventei kviečia rinktis saugią aplinką ir vienybės tiltus tiesti išlaikant bent Lietuvos trispalvės dydžio atstumą.

Globaliame pasaulyje – žmogiškos vienybės tiltai

„Šiuo visam pasauliui sudėtingu metu žmonių saugumas ir sveikata yra pagrindinis prioritetas. Kol kas negalime švęsti pergalės prieš Covid-19. Tačiau galime švęsti pandemijos aki-vaizdoje atrastą žmonių vienybę, gebančią peržengti atstumų,

sienų, tautybių, profesijų ir visus kitus skirtumus bei sujungti bendram tikslui. Kiekvieno iš mūsų giedamas himnas šiemet taps simboliu vienybės tiltu. Net ir būdami kitame krante – kitoje valstybėje, kitame mieste, uždarame bute ar net izoliuotoje palatoje – mes galime jaustis esantys drauge: su tautiečiais, artimaisiais ar tiesiog kitais žmonėmis“, – šiųmetine idėja dalinasi iniciatyvos „Tautiška giesmė aplink pasaulį“ organizatorius Raimundas Daubaras.

Atsižvelgiant į galimas rizikas sveikatai, tose pasaulio vietose, kur karantino sąlygos leidžia, organizatoriai kviečia rinktis giedoti prie skirtingus krantus jungiančių tiltų – grynai ore, greta upių ir kitų vandens telkinių, tarpusavyje išlaikant saugų 1–2 metrų atstumą.

Toks atstumas ne tik laikomas saugiu dėl viruso rizikos, jis kartu ir simboliškas. Maždaug tokio ilgio būna tradicinė Lietuvos vėliava. Ištiesta tarp susirinkusiųjų giedoti, ji gali tapti dar vienu simboliu vienybės tiltu.

Proga švęsti ne tik valstybę, bet ir žmonią

Pasaulinės pandemijos kon-

tekstas įkvėpė ir dar vieną jau daugiau nei dešimtmetį lietuvių puoselėjamos tradicijos naują. Prie „Tautiška giesmė“ giedančių pasaulio lietuvių bendruomenių visose valstybėse kviečiami prisijungti ir tų šalių gyventojai bei iškart po Lietuvos himno sugiedoti ir savo šalies himną. Tokiu simboliu būdu būtų išreikštas kiekvieno iš mūsų solidarumas su covid-19 pandemija kovojančiais bei jos paveiktais žmonėmis kiekviename pasaulio krašte – liepos 6-ąją švęstume žmonių vienybę.

„Šiemet skirtingų pasaulio valstybių piliečiai, gydytojai, mokslininkai, žurnalistai, kasininkai, mokytojai, verslininkai ir visi kiti suvienijo jėgas ir siekė bendro tikslo. Jie kovojo ir vis dar kovoja su bendru priešu. Lietuviai yra atvira tauta ir gali atverti mūsų nacionalinės tradicijos ribas. Raginame šiemet į giedojimą prie upių ir tiltų pakviesti ir savo užsieniečius draugus, kaimynus, kolegas. Tegul po „Tautiškos giesmės“ suskamba ir kitų valstybių himnai. Taip švęsime ne tik savo valstybę, bet ir pasaulio žmonių bendrystę. Vieninga skirtingų

himnų pynė gali tapti simboliu himnu žmonijai“, – teigė R. Daubaras. Pirmasis giedojimo tonas – simboliu vienybės

Šiemet pirmasis pasaulinio „Tautiškos giesmės“ giedojimo tonas bus duotas pačioje sostinės širdyje – Gedimino pilies bokšte. Sostinės gyventojai ir svečiai kviečiami susirinkti abiejose Neries krantinėse nuo Žvėryno iki Mindaugo tiltų, susikibti saugiu vėliavos atstumu ir giedant „Tautiška giesmė“ sukurti saugiausią vilniečių chorą.

Istorinę ir moderniąją sostinės dalis jungiantis Karaliaus Mindaugo tiltas liepos 6 d. nuo 20 val. taps unikalia filmavimo aikšte, iš kurios vyks „Tautiškos giesmės aplink pasaulį“ tiesioginė transliacija per LRT visai Lietuvai ir pasauliui. Ši vieta transliacijai pasirinkta neatsitiktinai – pačioje Lietuvos sostinės širdyje ji sujungia visas liepos 6-osios simbolines prasmes: Karaliaus Mindaugo karūnavimą, Lietuvos valstybės dienos šventę, skirtumus suvienijančio tilto idėją.

Tiesa, priėjimas prie Karaliaus Mindaugo tilto bus ribojamas atsižvelgiant į saugaus žmonių susibūrimo taisykles. „Šių metų sąlygos pareika-

lavo labai daug kūrybiškumo. Reikėjo rasti būdą, kaip užtikrinti būtinąsias saugumo sąlygas, o kartu – sukurti ir išlaikyti bendrumo emociją nepaisant atstumų. Galutinį rezultatą galės įvertinti renginio dalyviai ir tiesioginės transliacijos žiūrovai, tačiau mes pasirinktais vizualiniais ir muzikiniais sprendimais be galo džiaugiamės. Tai bus įspūdingas renginys, kuris dovanos visų laukiamą šventinį pakylėjimą“, – teigia renginio režisierius Dalius Abaris.

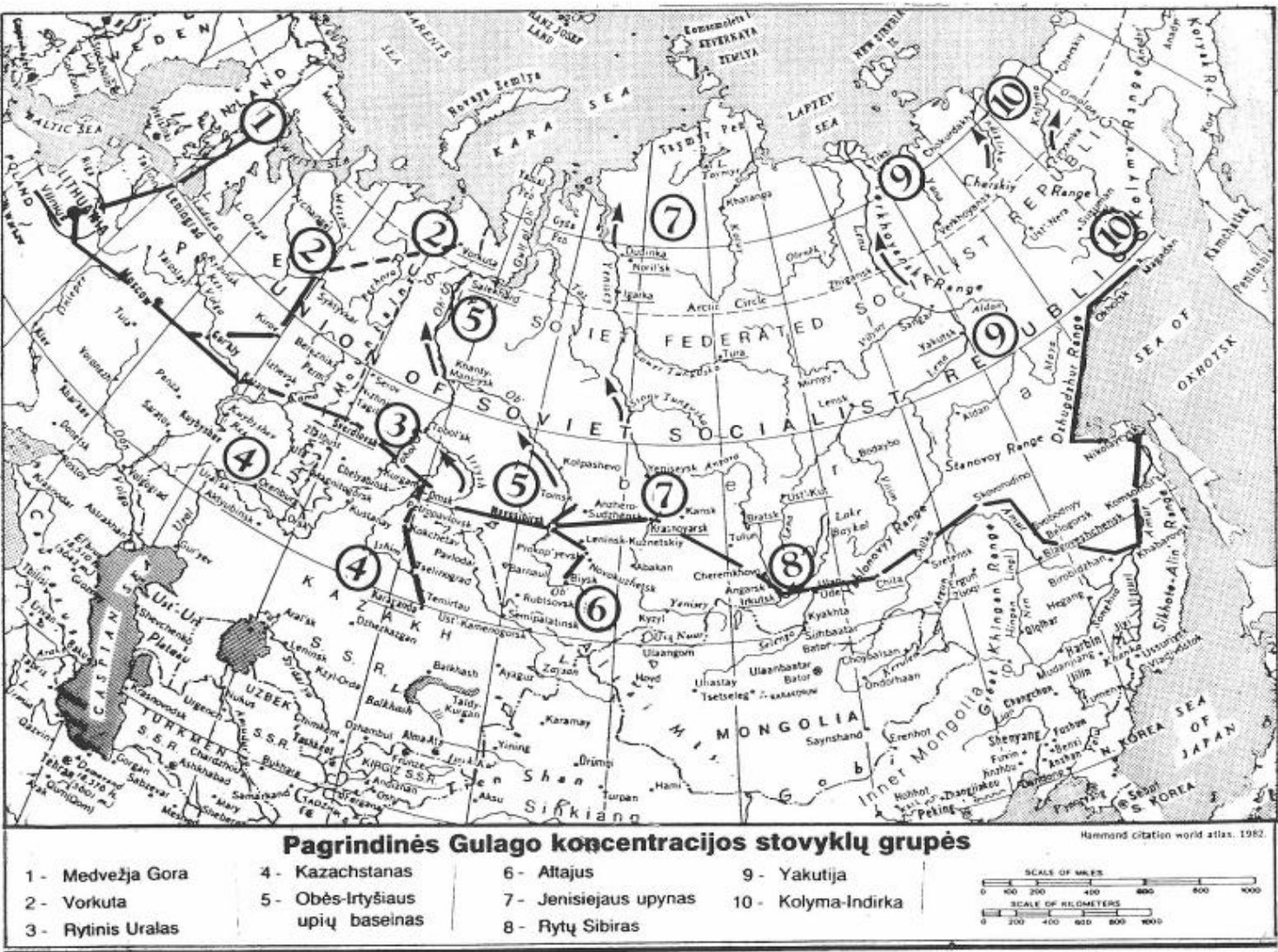
Šiemet liepos 6 d., lygiai 21:00 Lietuvos laiku, jau 12-ąjį kartą visame pasaulyje vienu metu skambėsianti „Tautiška giesmė“ pirmą kartą lietuvių vieningai buvo sugiedota 2009 metais. Tąkart ji skambėjo Lietuvos vardo tūkstantmečio proga, kai mūsų šalies buriuotojai, su jachta „Ambersail“ apiplaukę pasaulį, pakvietė net 26 pasaulio lietuvių bendruomenes šią sukaktį švęsti drauge. Per daugiau nei dešimtmetį lietuvių visame pasaulyje puoselėjama tradicija šiandien jau yra įgavusi ir oficialų statusą – liepos 6 d. švenčiama ne tik Valstybės ar Karaliaus Mindaugo karūnavimo, bet ir „Tautiškos giesmės“ diena. **Organizatoriai**

ŽEMĖLAPIUOSE IR PAŠTO ŽENKLUOSE – GEDULO IR VILTIES ŽENKLAI

Birželio 14–ąją, minint Sovietų Sąjungos pradėtus masinius gyventojų trėmimus į Sibirą, inžinierius Rimantas A. Kunčas–Žemaitaitis „Dirvos“ skaitytojams pristato kaip Gedulo ir Vilties diena atsišpindi jo kolekcijoje esančiuose žemėlapiuose ir pašto ženkluose.

Pirmoje iliustracijoje (1 pav.) pateikiamas inž. Rimanto Kunčo–Žemaitaičio parengtas žemėlapis iš 1988 m. Čikagoje, IL Adolfo Damušio išleisto leidinio „Lietuvos gyventojų aukos ir nuostoliai Antrojo pasaulinio karo ir pokario 1940–1959 metais“, kuriame pažymėtos pagrindinės Gulago koncentracijos stovyklų grupės.

Antroje iliustracijoje (2 pav.) matome 1994 m. išleistą voką (Nr. 00360, tiražas 1000 vnt.), užklijuotą tais pačiais metais Lietuvos pašto išleistu pašto ženklu su antrojo Lietuvos Prezidento, signataro, vieno iš Lietuvos krikščionių demokratų partijos steigėjų, agronomo, ūkininkų sąjungos steigėjo ir pirmininko Aleksandro Stulginskio, 1941 m. birželio 13 d. TSRS okupacinės valdžios suimto ir ištremto į Krasnojarsko krašto Rešiotų stotį, atvaizdu. Pašto ženklas antspaudotas 1994 06 14 Kauno valstybi-

1 pav.

nio pašto sukurtu antspaudu „Tautos tremtis 1941 06 14“. Vokas iliustruotas Laptevų jūros tremtinių žemine-jurta bei kelio kryptis žyminčiomis nuorodomis nurodant nuo-

tolius iki žymiausių tremties vietų (Lietuvos liaudies buities muziejus, Rumšiškės). Vokas antspaudotas Laptevų jūros tremtinių brolijos antspaudu „Lapteviečiai“, kuriame pavaizduotas poliarinis lokys, už kurio matyti trys kryžiai.

Trečioje iliustracijoje (3 pav.) matome 1992 m. išleistą voką (Nr. 01002, tiražas 1750 vnt.), užklijuotą 1991 m. išleistais Lietuvos valstybiniais pašto ženklais su valstybiniu herbu Vyčiu,

antspauduotą 1992 m. Vilniaus pašto sukurtu proginu antspaudu minint Žydų genocido dieną – Rugšėjo 23-iają. Voko iliustracijoje – paminklas žydams-tremtiniais prie Laptevų jūros (Bykov Mys, Jakutija). Iliustracijoje matyti originalus 1941 m. Maskvos NKVD antspaudas. Tai akivaizdžiai

parodo, kad, nepaisant tos dalies žydų, kurie dirbo NKVD struktūrose, trėmė žmones į Sibirą ar kitaip dalyvavo nusikaltimuose žmoniškumui, ši tauta taip pat skaudžiai nukentėjo 1940–1953.

„Dirvos“ korespondentė Živilė Gurauskienė, el. p. dirva.press@gmail.com

2 pav.

3 pav.

1940–1941 M. LIETUVOS OKUPACIJA IR ANEKSIJA

1940–1941 m. laikotarpis – vienas tragiškiausių Lietuvos istorijos periodų: 1940-ųjų birželio 15 d. Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą. Prisidengiant oficialiomis, teisėtomis struktūromis, procedūromis ir įstatymais, įvyko ne tik šalies okupacija, bet ir aneksija. 1940 m. rugpjūčio 3 d. Lietuva buvo

įjungta į SSRS sudėtį ir kaip valstybė 50-čiai metų dingo iš pasaulio žemėlapių. Pradėta griauti visa, kas buvo sukurta per 20 nepriklausomybės metų: politinė, ekonominė ir socialinė sistema, kultūrinis pakilimas. Buvo atmestas gyvenimo būdas ir ligtolinės vertybės, nes totalitarinė SSRS santvarka nederėjo su laisve ir demokratija. Iki 1940-ųjų rugpjūtį įvykusios aneksijos viskas dar buvo daroma prisidengus nepriklausomos Lietuvos institucijomis ir įstatymais, tačiau po to jau imta veikti atvirai, prasidėjo

griūtis visose šalies gyvenimo srityse. Visa ko niekinimą lydėjo žmonių persekiojimas ir represijos. Tikrų ir potencialių naujos sistemos priešų, kurių buvimas tapo nesuderinamas su naująja sistema, medžioklė prasidėjo dar įgyvendinant 1939 m. NKVD nutarimą Nr. 001223 dėl tam tikrų asmenų grupių represavimo. Pirmiausia nukentėjo politinis, ekonominis, karinis ir kultūrinis elitas, bene labiausiai trukdęs naujosios sistemos kūrimui Lietuvoje.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo

centras visuomenei pateikia okupacinių institucijų dokumentus (<http://www.kgbveikla.lt/lt/1940-1941-m-lietuvos-okupacija-ir-aneksija>), atskleidžiančius, kokia buvo tikra, o ne propagandinė padėtis šalyje 1940–1941 m., kaip greitai situacija blogėjo. Dokumentai parodo, kaip vykdoma Lietuvos sovietizacija atsiliėpę žmonių pragyvenimo lygis, iš parduotuvių dingo prekės, atsirado pirmieji talonai. Jau 1941-ųjų gegužę kaimo parduotuvėse nebuvo įmanoma nusipirkti net duonos, tad augo ir žmo-

nių nepasitenkinimas naująja sovietų valdžia. Gyventojų nuotaikas stebėjo NKVD, apie tai ruošdavo specialias suvestines ir jas siųsdavo LKP (b) CK sekretoriui A. Sniečkui bei LSSR LKT pirmininkui M. Gedvilui. Dokumentai atskleidžia ir nežabotą sovietinių kariškių savivaliavimą. Taigi, nors komunistinė propaganda nuolat skelbė žinią apie pažangios sistemos pritaikymą neva atsilikusioje Lietuvoje, tačiau jau vieneri sovietinės valdžios metai parodė, kokia tai buvo visa griauanti jėga ir sistema.

genocid.lt

Leonas Milčius

TĖVYNE LIETUVA!

(Su skausmu ir nerimu atsiliepiant į dalies Vilniaus Lukiškių aikštės pavertimą viešu pliažu)

*Tėvyne Lietuva, ar vėlei Vilniaus netenki
Ir Gedimino sapnas temsta!?
Istorija garbinga, kartais taip skaudi
Į užmarštį smėlio upeliais teka.*

*Kur buvo aikštė kraujo ir kančių,
Kur didvyriai už tautos laisvę mirė,
Toku paiku Šimašiaus sprendimu
Lyg pajuokai pliažo smėliu užpylė.*

*Ir drybso storos tetos, pliki dėdės,
Kaip kur vaikutis koja smėlį kapsto.
Norėtum šaukt – prabuskite begėdžiai,
Voliojatės ant bočių kančių kapo!*

*Tėvai nuo seno gerbė žmogaus žūties vietą,
Statydavo kryželį, čia padėdavo gėlių,
Norėdami pagerbti nelaimingą sielą,
Kuri paliko savo artimuosius ne laiku.*

*Bet argi globalistam šiandien tai svarbu?
Ar jiems suprasti, kur dora, o kur kvailystė?
Ir krykščia, jau visai ne vaikišku balsu —
Smagu!
šio laiko ponios Armonaitė, Meiželytė.*

*.....
Tėvyne Lietuva, ar vėlei Vilniaus netenki?
O gal tik laisvėje kaip kas visai apgirto?
Užkast lietuvio garbę, kalbą stengiasi smėly,
Sugriaut iš praeities į ateitį nueiti tiltą.*

2020-06-26, Raudondvaris

DIDYSIS MAŽASIS ISTORIJOS KLASTOTOJAS

JAV pasirodė straipsnis, kurio autoriumi įvardijamas Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas. Kas bebūtų to teksto autorius, akivaizdu vienas dalykas – Rusijai labai rūpi perrašyti istoriją atbulai: viską, kas buvo negatyvu, paversti pozityviu ir atvirkščiai. Šiame istorijos falsifikate teigiama, kad Baltijos šalys 1940 metais į Sovietų Sąjungos sudėtį buvo inkorporuotos nepažeidžiant tarptautinės teisės normų, kad viskas vyko sutarčių keliu, pritariant išrinktoms šių šalių vyriausybėms.

Tokio melo net taikūs Rusijos intelektualai negali pateisinti. Vienas iš jų, Sergejus Parchomenko, pastebėjo, jog istorijos perrašinėtojas nemini fakto, kad 1940 m. tos išrinktos visų trijų Baltijos šalių vyriausybės kartu su šeimos nariais buvo areštuotos, išvežtos į Tambovą, o paskui laikomos įvairiuose Sovietų Sąjungos kalėjimuose iki pat 1952 metų. Įsivaizduojate – 12 metų vienutėse kamerose, bevardžiai, tik su numeriais, visai kaip Aleksandro Diuma romano „Geležinė kaukė“ herojus! O 1952 m. tuos, kurie išgyveno ir neišprotėjo, surinko Vladimirsko centriniame kalėjime ir teisė – po praėjusių 12 metų arešto – ir skyrė po 25 metus kalėjimo. 1954 m. pavasarį iš tų nuteistųjų viso labo likusius gyvus tik kelis žmones tiesiog išvarė iš Vladimirsko kalėjimo ir paliko: be dokumentų,

be pinigų, be stogo virš galvos, be darbo... Tik po kelių savaičių jiems buvo leista išsivažinėti po mažus Vladimirsko srities miestelius.

S. Parchomenko buvo nuvažiavęs į Vladimirską paieškoti žymių Estijos, Latvijos ir Lietuvos prieškario vyriausybių veikėjų pėdsakų ir kapų. Jis bandė užfiksuoti viską, ką pavyko aptikti. Tai kunigaikščio Vladimirskiečio kapinių pakraštyje aptikta atminimo lenta toje vietoje, kur kapinės atsiremia į Vladimirsko kalėjimo sieną: tačiau niekas tiksliai nežino, kur užkastas generolo Jochano Laidonero kūnas (Rusijos imperijos armijoje, kurioje jis pratarnavo didžiąją savo gyvenimo dalį, jį vadino Ivanu Jakovlevičiumi) – Estijos ginkluotųjų pajėgų vyriausiojo vado, nesulaukusio išlaisvinimo.

O štai Viaznikų miesto viešojoje pirtis, veikianti iki šiol – joje buvo leista dirbti kasininku Lietuvos užsienio reikalų ministrui Juozui Urbšui. Štai už to langelio jis sėdėjo ir laukdamas lankytojų iš prancūzų kalbos į lietuvių vertė Viaznikų bibliotekoje atsitiktinai rastą Flobero romano „Madam Bovari“ tomą.

Gaila, bet tokių sąžiningų Rusijos piliečių balsas girdimas silpnai, nes V. Putino režimas ne tik perrašinėja istoriją, bet ir „užkišinėja gerlę“ bet kuriam, išdrįsusiam ginti istorinę tiesą.

Parengė Kęstutis Šilkūnas

TAI NE LAISVĖ

Buvęs Liberalų sąjūdžio partijos pirmininkas, parlamentaras Eugenijus Gentvilas feisbuke sukritikavo buvusio bendražygio, Vilniaus miesto mero Remigijaus Šimašiaus ir jo komandos idėją Lukiškių aikštėje Vilniuje įrengti pliažą.

Feisbuke parlamentaras E. Gentvilas rašė, kad Lukiškėse triumfuoja hedonizmas. Jis kėlė klausimą, ar tikrai Vilniuje nėra geresnės vietos nei Lukiškių aikštė.

„Puiki mintis vasaros metu Vilniuje įrengti pliažą kurioje nors miesto aikštėje. Kurioje nors... Bet ar tikrai būtina centriniėje, svarbiausioje?“ – klausimą socialinėje erdvėje kėlė jis.

„Nepriklausomos Lietuvos ir jos sostinės Vilniaus istorijoje Lukiškių aikštės naratyvas yra visiškai aiškus ir vienareikšmis – kartuvės, KGB, aukos, kančia, okupacijos, pasipriešinimas etc. Prie tokio naratyvo kūrimo daug prisidėjo ir Vilniaus valdžios, įskaitant ir esamąją. Juk būtent šis Vilniaus meras dalyvavo ilgose (ir vis dar bevaisėse) diskusijose, kas labiau tinka šiai aikštei – Vytis ar Partizanų kalva.

Susipriešinimas didžiulis, o rezultato jokio. Ir štai dabar sostinės valdžia tėsė ir vieniems, ir kitiems – šekit, bus pliažas. Vietoj senojo, tradicinio primestas naujas – hedonizmo, malonumų garbinimo naratyvas“, – rašė E. Gentvilas.

Politikas priminė, kad prieš 2 metus Seime buvo svarstomas Lukiškių aikštės įstatymas.

„Jame bandyta reglamen-

tuoti, kas ir kaip turi būti statoma ir vykdoma Lukiškių aikštėje. Buvau ir esu prieš tokio įstatymo priėmimą, nes manau, kad ne įstatymu reikia reguliuoti tai, kas gali ir turi gimti valdžios, visuomenės ir ekspertų diskusijose“, – teigė jis.

Tačiau pabrėžė, kad pliažas Lukiškių aikštėje atsirado be jokių diskusijų.

„Pasirodo, tai nėra Vilniaus savivaldybės sprendimas. Apie tai nediskutuota net ir su koalicijos partneriais. Taigi, tai tik mero arba jo partijos sprendimas“, – rašė jis.

Kaip dar vieną vienasmenį Vilniaus miesto mero R. Šimašiaus sprendimą, E. Gentvilas priminė ir memorialinės lentos nukabinimą.

„Tokio pat lygmens „sprendimas“ buvo ir J. Noreikos atminimo lentos nukabinimas. Pridėkime sprendimą pakeisti K.Škirpos alėjos pavadinimą ir matome veiksmus, nuolat ir drastiškai priešinančius visuomenę. Beje, tie sprendimai vienpusiški, labai skubiai atlikti, nes štai dėl P. Cvirkos paminklo meras teigia „spręsimė rudenį, po rinkimų“, – rašė jis.

Liberalas E. Gentvilas rašė, kad tokie sprendimai visai nekvepia laisve.

„Meras prie naujo pliažo linksmas kalba apie laisvės proveržį. Ne, gerbiame, ji, – be diskusijų primesti sprendimai nėra nei laisvė, nei liberalizmas. Tai yra tik

„DIRVAI” AUKOJO:

D.Januta, Oakland, CA.....	3000
Vydūno Jaunimo Fondas, Lemont, IL.....	500
L.Hoffman, Oak Lawn, IL	100
R.Kabiliunas, Willoughby Hills, OH.....	90
P.Skruspkas, New Market, CAN.....	52
O.Daugirdas, Burr Ridge, IL	45
R.Petrauskienė, Missouri City, TX	45
A.Tirva, Glenview, IL.....	45
A.Venckunas, Santa Monica, CA.....	25
A.Baliunas, Cleveland, OH.....	20

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

totalitariškas savo galios demonstravimas – aš valdžia, aš viską žinau ir viską galiu.

Tai yra visuomenės ignoravimas ir jos supriešinimas. Tokie veiksmai man labai primena bėgimą nuo savųjų paauglių kompleksų – nemanykit, kad aš silpnas ir bailus, aš tuoj parodysiu jums savo ryžtą...“, – kritikos buvusiam bendražygiui pažėrė E. Gentvilas.

delfi.lt

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Vilniaus Lukiškių aikštėje birželio 23 d. atidarius dirbtinį paplūdimį, toks sprendimas sulaukė gausybės komentarų viešojoje erdvėje. Supiltu pliažu piktinasi ne tik valdantieji, bet ir konservatoriai bei kai kurie istorikai – jų teigimu, aikštė, kurioje vyko tragiški įvykiai, nėra tinkama vieta tokioms pramogoms.

Klaipėda.diena.lt

OLIMPINĖ MYLIA

Simboliškai pažymėdami 32 nepriklausomo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) metus Olimpinių mylių š.m. birželio 23 d. prabėgo 32 šalyse gyvenantys mūsų tautiečiai

1988-aisiais Tautinio Atgimimo metais atkurto Lietuvos Olimpinių komiteto vadovas Artūras Poviliūnas kažin ar būtų susapnavęs, kad po trijų dešimtmečių Olimpinių dieną, švenčiamą birželio 23-ąją, virtualiu bėgimu kartu su LTOK susijungs tūkstančiai laisvo pasaulio lietuvių.

Kaip ir prieš 32 metus dar neatkūrus Lietuvos nepriklausomybės, taip ir globaline pandemija įvardintais 2020-siais mūsų tauta turėjo milžiniškų iššūkių, tačiau meilė judėjimui, vienybė Baltijos milžiniais tarptautiniame sporto pasaulyje jau senokai vadinamos mūsų tautos užsispyrimas sukūrė dar vieną epinę istoriją. Tiek pat šalių lietuvių bėgikų subūręs birželio 23-iosios renginys, kiek metų atkurtas Lietuvos tautinis olimpinis komitetas išdėdžiai neša trispalvę TOK, tapo puikiu Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB), Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos (ŠALFAS) bendradarbiavimo su LTOK pavyzdžiu, o 2018 metais PLB Seimo delegatų valia vėl įkurta Sporto reikalų komisija įgauna pagreitį. Nors Lietuvoje ir Šiaurės Amerikoje lietuvių tarpe sporto šaka Nr. 1 išlie-

ka krepšinis, vis dėlto viso pasaulio mastu hierarchija gali keistis.

Jau 29 metai „Gyvybės ir mirties“ keliu bėgame lietuvių bendruomenėse užsienyje, pagerbdami Sausio 13-osios aukas, pernai birželio 9-ąją dieną Pasaulio lietuvių metų proga kartu su Kauno maratono organizatoriais surengtas nuotolinis Pasaulio lietuvių bėgimas, kuriame dalyvavo apie tūkstantis bėgikų iš 25 vietovių, kasmet vasarą daugelis bėgimo entuziastų iš įvairių „lietuviškų“ pasaulio kraštų prisijungia prie „5 už Lietuvą“ Suomijos lietuvių jaunimo sąjungos iniciatyvos.

O šiemet Joninių išvakarėse Olimpinių dienos proga bent 1988 metrus (mylią) prabėgo ne mažiau nei 3 tūkstančiai lietuvių iš 32 šalių – be gimtinės Lietuvos, dalyvavo Anglijos, Škotijos, Velso, Airijos, Norvegijos, Švedijos, Islandijos, Vokietijos, Danijos, Nyderlandų, Belgijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Italijos, Ispanijos, Portugalijos, Turkijos, Kipro, Sakartvelo, Izraelio, Lenkijos, Latvijos, Estijos ir Baltarusijos miestuose gyvenantys tautiečiai.

Lietuviška olimpinė mylia buvo įveikta ir daugybėje JAV valstijų – štai Čikagoje lietuvių bėgimo klubas subūrė nuo 3 mėnesių iki 68 metų amžiaus dalyvius, apibėgdami Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, IL, ir Pietvakarių Vašingtono

Portlando, OR ir Pietvakarių Vašingtono Lietuvių bendruomenės Olimpinių mylios bėgimo dalyviai. Autoriaus nuotr.

Lietuvių bendruomenei atstovavo 11 narių (tarp jų 5 vaikai), dar bėgta Kanadoje, Brazilijoje, Kinijoje, Pietų Afrikos Respublikoje, Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje. Pasaulio lietuvių bendruomenės sporto komisijos narys Jonas (Juan) I. Fourment Kalvelis, gyvenantis Argentinos Buenos Airių provincijoje, savo vardo dieną atšventė 6 km prabėgdamas ratuku namuose, nes dėl koronaviruso iki šiol argentiniečiai nuo kovo 20-sios negali laisvai sportuoti lauke.

Tačiau tai dar ne viskas, kas sieja bėgimą ir pasaulio lietuvius. Didžiausias šių metų PLB Sporto reikalų komisijos projektas – dar vieno komisijos narių ultra-maratonininko Aido Ardzijausko bėgimas aplink žemės rutulį, kuris buvo planuotas kartu su Pasaulio lietuvių sporto žaidynėmis Druskininkuose, tačiau dėl COVID-19 situacija gali dar keistis. Po ilgų diskusijų bėgimo startas numatytas šių metų spalio 1 d., pradžioje Aidas bėgs aplink Lietuvą, o atsiradus galimybėms nevaržomai kirsti daugumos valstybių sieną, visas veiksmas persikels į atitinkamas pasaulio šalis pagal išankstinį planą.

Unikalūs bėgimo aplink žemę pabaiga siejama su XI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių pradžia kitamet Druskininkuose liepos 1-4 dienomis, jeigu pačios žaidynės nebus perkeltos į 2022 m. vasarą.

Laurynas R. Misevičius, PLB Sporto reikalų komisijos pirmininkas

Čikagoje lietuvių bėgimo klubas subūrė nuo 3 mėnesių iki 68 metų amžiaus dalyvius, apibėgdami Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, IL. Autoriaus nuotr.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

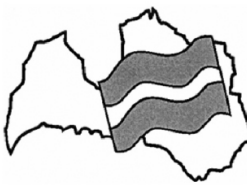
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each
month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

Savings - 0.75%
IRA - 1.00%
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

